

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Expanze pravicového extremismu
v evropských státech v kontextu
pandemické krize**

**The Expansion of Right-wing Extremism
in European States in the Context of the
Pandemic Crisis**

Diplomová práce

Studijní program: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Magdalena Cisariková

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph. D., MBA

Kladno 2022

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Cisaríková** Jméno: **Magdalena** Osobní číslo: **473890**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Expanze pravicového extremismu v evropských státech v kontextu pandemické krize

Název diplomové práce anglicky:

The Expansion of Right-wing Extremism in European States in the Context of the Pandemic Crisis

Pokyny pro vypracování:

Předmětem teoretické části práce bude popis aktuální situace expanze pravicového extremismu ve vybraných evropských státech v souvislosti s pandemickou krizí. Pozornost bude soustředěna na proměny podob propagačních technik pravicového extremismu ve srovnání s obdobím před propuknutím pandemie. V rámci praktické části budou podrobeny tematické analýze dvě pravicově extremistická uskupení z pěti evropských států z hlediska předem daných kritérií. Těmi budou zejména veřejná prezentace v online a offline prostoru, verbální vyjadřování a vizuální symbolika. Komparací těchto organizací bude provedeno vyhodnocení rizik pro další období a možností vlivu těchto uskupení na Českou republiku.

Seznam doporučené literatury:

- [1] KUPKA, Petr, LARYŠ, Martin, SMOLÍK, Josef, Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko, Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009, ISBN 978-80-210-4845-4
- [2] CHARVÁT, Jan, Současný politický extremismus a radikálismus, Praha: Portál, 2007, ISBN 978-80-7367-098-6
- [3] BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra, Krajní pravice a krajní levice v ČR, Praha: Grada, 2011, 288 s., ISBN 978-80-247-3797-3

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

doc. PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph.D., MBA

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **04.10.2021**

Platnost zadání diplomové práce: **22.09.2023**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
děkan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Expanze pravicového extremismu v evropských státech v kontextu pandemické krize vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 12.05.2022

.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji své vedoucí práce doc. PhDr. Barboře Vegrachtové, Ph.D., MBA za její vstřícnost, ochotu a rady při zpracování této práce. Moje poděkování patří také Bc. Matěji Modrému za odborné rady a konstruktivní připomínky.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se věnuje tématu vývoje pravicového extremismu ve vybraných státech Evropy v kontextu pandemické krize.

Teoretická část práce se zaměřuje na seznámení čtenáře s obecnými poznatky v souvislosti s pravicovým extremismem. Popisuje vybraná uskupení z 5 evropských států – Česká republika, Francouzská republika, Italská republika, Spolková republika Německo a Slovenská republika. V těchto státech jsou uvedeny zástupci pravicové až krajně pravicové ideologie. Následuje porovnání propagačních technik těchto stran v posledních letech s návazností na probíhající pandemii onemocnění Covid-19 a rozvoj voličských základů těchto stran v posledních letech s ohledem na politickou situaci v daném státě.

Praktická část práce analyzuje online a off-line prezentaci dvou vybraných uskupení s ohledem na pandemii Covid-19, kdy je kladen důraz na veškerou tematiku spojenou s právě probíhající pandemií.

Výsledky jsou diskutovány, porovnávány a uváděny do souvislostí v poslední kapitole této práce. Před samotným vyhodnocením hypotéz je popsán cíl této diplomové práce, tedy samotná expanze vybraných politických subjektů a jejich možný vliv na Českou republiku a na celý svět.

V úplném závěru jsou na základě provedené tematické analýzy obě předem stanovené hypotézy vyvráceny.

Klíčová slova

Pravicový extremismus; pandemie; propagační techniky; Twitter; Covid-19; Svoboda a přímá demokracie; Alternative für Deutschland.

ABSTRACT

This thesis focuses on the expansion of right-wing extremism in selected European countries in the context of the pandemic crisis.

The theoretical part of the thesis focuses on introducing the reader to general knowledge in the context of right-wing extremism. It describes selected groups from 5 European countries - the Czech Republic, the French Republic, the Italian Republic, the Federal Republic of Germany and the Slovak Republic. Representatives of right-wing to far-right ideology are listed in these states. This is followed by a comparison of the promotional techniques of these parties in recent years, with reference to the ongoing Covid-19 pandemic and the development of their electoral bases in recent years in the light of the political situation in the country.

The practical part of the thesis analyses the online and off-line presentation of the two selected groups with respect to the Covid-19 pandemic, where the focus is on all the issues related to the ongoing pandemic.

The results are discussed, compared and put into context in the last chapter of this thesis. Before the actual evaluation of the hypotheses, the aim of this thesis is described, and that is the actual expansion of the selected political entities and their possible influence on the Czech Republic and on the whole world.

In the full conclusion, based on the conducted thematic analysis, both predefined hypotheses are refuted.

Keywords

Right-wing extremism; pandemics; promotional techniques; Twitter; Covid-19; Freedom and Direct Democracy; Alternative for Germany.

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce a hypotézy	11
3	Přehled současného stavu.....	13
3.1	Extremismus.....	13
3.1.1	Rozdíly mezi pravicovým a levicovým extremismem	14
3.2	Pravicový extremismus	15
3.3	Pravicový extremismus v České republice	16
3.3.1	SPD – Svoboda a přímá demokracie	17
3.3.2	TSS – Trikolora Svobodní Soukromníci	18
3.4	Pravicový extremismus ve Spolkové republice Německo	19
3.4.1	Alternativa pro Německo – Alternative für Deutschland	19
3.4.2	Querdenken 711.....	20
3.5	Pravicový extremismus ve Slovenské republice	21
3.6	Pravicový extremismus v Italské republice	22
3.7	Pravicový extremismus ve Francouzské republice	25
3.7.1	Les Patriotes	26
3.8	Proměny propagačních technik politických stran	26
3.8.1	Konspirační teorie o „plandemii“	33
3.9	Rozvoj jednotlivých stran ve srovnání 2019-2022.....	34
3.9.1	Česká republika	35
3.9.2	Spolková republika Německo	35
3.9.3	Slovenská republika	36
3.9.4	Italská republika	37

3.9.5	Francouzská republika	38
4	Metodika.....	39
4.1	Jednotlivé kroky tematické analýzy.....	39
5	Výsledky.....	40
6	Diskuze	50
7	Závěr	61
8	Seznam použitých zkratk.....	63
9	Seznam použité literatury.....	64
10	Seznam použitých obrázků	76
11	Seznam příloh.....	77

1 ÚVOD

Být „normálním“ o sobě v současné až hyperkorektní době může tvrdit kdokoli, protože hranice mezi normou a extrémem, ať už v jakémkoliv slova smyslu, jsou velmi stírány. Každý tak mnohdy považuje za normální, správné nebo vhodné právě to, čemu věří sám bez ohledu na všeobecně známá fakta nebo podložené informace. I pravicový extremismus, na který se zaměřuje tato práce, je tak jistou formou normality, ačkoli, jak už ze samotného názvu vyplývá, inklinuje k radikálním až výstředním postojům. Těmto vyhraněným názorům přispívá doba nejistot a strachu, kterou s určitostí lze pozorovat v rámci probíhající celosvětové pandemie onemocnění Covid-19. Pravicová a krajně pravicová uskupení využívají tedy nejen obav lidí z neznámé nemoci, ale také z jejich strachu obecně. Nezřídka kdy je s pandemií Covid-19 spojována i pandemie strachu.

Cílem této práce je upozornit na expanzi pravicového extremismu v České republice a dalších vybraných zemích Evropy v důsledku probíhající pandemie, která růstu a zviditelňování těchto stran silně nahrává. Tomuto fenoménu přispívá i dnešní digitální doba, kdy bezbřehé moře internetu umožňuje rozšířit jakoukoliv informaci kdykoliv a odkudkoliv do pár vteřin po celém světě. Díky svým typickým znakům – chytlavá super-témata, pomoc těm nejslabším, zaměření na pracovitého a poctivého občana a jasné distancování od vládnoucích stran, které stojí za vším zlem, společně s nadnárodními společenstvími jsou pravicové strany obzvlášť v době ovlivněné pandemií na vzestupu.

Je až zarážející, kolik lidí je schopno podlehnout na první pohled lákavým titulkům, přitažlivým názorům a planým slibům bez větší vize do budoucna. Odborníci a specialisté jsou v tuto chvíli upozaděni na tu nejzazší kolej

a jejich názor je okamžitě dehonestován nebo úplně vyvrácen povětšinou s absurdním argumentem.

V této práci budou představeny zástupci jednotlivých pravicových a krajně pravicových politických subjektů z pěti vybraných evropských států. Bude pozorován jejich vývoj v posledních letech s důrazem na pandemii koronaviru. V rámci praktické části budou podrobeny tematické analýze dvě vybrané strany z České republiky a ze Spolkové republiky Německo. Na základě provedené analýzy budou potvrzeny nebo vyvráceny hypotézy, které se orientují na tematické zaměření těchto stran v průběhu pandemie. Tyto výsledky budou na závěr diskutovány a uváděny do souvislosti.

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem této práce je popis expanze pravicového extremismu ve vybraných zemích Evropy v kontextu pandemické krize a možný vliv tohoto vývoje na Českou republiku.

Teoretická část se zabývá seznámením s pravicovými a krajně pravicovými politickými subjekty v zemích – Česká republika, Francouzská republika, Italská republika, Spolková republika Německo a Slovenská republika. Ve druhé části teoretické práce je čtenář seznámen s proměnami propagačních technik v posledních letech s důrazem na poslední 3 roky, během kterých na celém světě figuruje pandemie koronaviru.

Praktická část se zaměřuje na analýzu dvou vybraných politických stran – Alternative für Deutschland a Svoboda a přímá demokracie. Tematické analýze jsou podrobeny twitterové příspěvky těchto dvou uskupení a jejich prezentace ve veřejném prostoru s ohledem na pandemickou krizi. Zároveň jsou sledovány vývoje jednotlivých subjektů na základě jejich narativů a změny ve voličských základnách.

Výsledky tematické analýzy jsou zaneseny přehledně do grafů a tabulek s připojením komentáře.

V poslední části práce jsou zjištěné výsledky porovnány a na závěr jsou na základě zjištěných dat předem definované hypotézy potvrzeny nebo vyvráceny.

Hypotéza č. 1

Německá Alternative für Deutschland v období duben až květen 2020 více než polovinu twitterových příspěvků na svém oficiálním profilu věnovala probíhající pandemii Covid-19.

Hypotéza č. 2

Strana Svoboda a přímá demokracie se v období květen až červen 2021 více zaměřila na tematiku očkování a od svých tradičních témat upustila.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Extremismus

Extremismus jako pojem je velmi složité definovat, protože na něj lze nahlížet hned z několika druhů pohledu a ze všech možných úhlů. Pro účely této práce je extremismus definován jako určitý vyhraněný ideologický postoj, který se daným způsobem odlišuje od norem daných ústavou či zákony. Ve většině případů se extremistická uskupení vyznačují netolerancí, nesouhlasem a v krajních případech také útokem na základní ústavní principy, které jsou dané českým ústavním pořádkem, mezi které patří:

- *„úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),*
- *svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),*
- *nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),*
- *svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),*
- *volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),*
- *ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),*
- *svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod) [1].“*

3.1.1 Rozdíly mezi pravicovým a levicovým extremismem

Základním a z mnoha pohledů nejjednodušším dělením extremismu je jeho napojení na základní rozdělení politického spektra. Proto v základu extremismus dělíme na pravicový a levicový. Na první pohled jsou oba extrémy od sebe nejvíce vzdáleny. Co se týče ale reálných postojů a jednotlivých prvků politického programu, tak dochází k fenoménu, kdy si jsou politické programy krajně extremistických stran do značné míry tak podobné, že namísto politické osy se spíše hovoří o tzv. pravolevé podkově. Levicový extremismus charakterizuje státní vedení ekonomických témat, konkrétně distribuce prostředků do chudých vrstev společnosti. Oproti tomu pravicový extremismus zastává myšlenku ponechání ekonomických otázek na společnosti, nikoli na státu. V otázkách rovnosti občanů je na levé straně akceptována absolutní rovnost, na straně pravé naopak totální popírání rovnosti mezi lidmi. Levicově zaměřené strany podporují sekulární, tedy na žádnou náboženskou ideologii vázaný stát, oproti tomu pravicové strany podporují tradiční náboženství daného státu, na kterém staví své hodnoty. Tématem obou protipólů je Evropská unie, kdy na straně levé hovoříme o internacionalismu, a naopak na straně pravé o silném nacionalismu. Důležitým, zdaleka ne však posledním rozdílem je pojetí společnosti, kdy levice podporuje spíše kolektivismus, naopak pravice bojuje za individualismus. I zde ovšem najdeme rozdílné myšlenky. Levicová strana podporuje svobodu vyznání, a tedy klade důraz na individualistický přístup, naopak pravice vnímá své občany, národ jako celek, kolektiv a můžeme tak hovořit o důrazu na kolektivismus. Jednoznačně oddělit pravicové a levicové smýšlení není v určitých případech možné, i proto hovoříme o pravolevé nikoli ose, nýbrž podkově. Často jsou totiž naznačovány jednotlivé paralely, které spojují komunisty na levé straně s nacisty na pravé straně [2].

3.2 Pravicový extremismus

Pravicový extremismus je označován jako odpůrce liberální a demokratické síly a jejich následných dopadů – tedy demokratického státu. V ideálním státě s extremisticky pravicovým vedením by politické uspořádání fungovalo jako instituce založená na nerovnosti občanů na základě jejich původu, rasové, etnické nebo státní příslušnosti. Občan daného státu si je roven s ostatními spoluobčany, ovšem odlišná jsou jejich politická práva. V nemalé míře se kromě rasové a jiné intolerance objevuje i odpor vůči odlišným sociálním, náboženským nebo kulturním hodnotám [3].

Společným znakem všech pravicových uskupení je tak jakákoliv forma odmítání rovnosti mezi lidmi, důležitá je snaha o získání silného státu v čele se silnou, autoritářskou osobností. Krajně pravicové strany jsou význačné hledáním „supertémat“, kterými by oslovily širokou veřejnost a jejich voličská základna by se tak začala zvětšovat. Cílem je vznik státu, který se na první pohled bude snažit prosazovat zájmy všech, ovšem k jejich získání se nebude bát využít vojenských prostředků. Dalšími typickými znaky jsou antikomunismus a touha po zajištění nejvyššího možného práva a pořádku, a to jakoukoliv možnou cestou [3; 4].

Při nacházení a rozhodování o společných znacích pro pravicově orientované politické strany se vychází primárně ze slyšitelných hesel a mezi širokou veřejností známých a ověřených témat, jakými jsou hlavně nelegální imigrace lidí s rozdílným kulturně-náboženským zázemím a specifický způsob vnímání národa. Spojení těchto dvou hodnot je nacionalismus a xenofobie, což patří právě mezi charakteristické znaky krajně pravicových stran – každý stát by měl být obydlen pouze svými občany, překračování jakýchkoliv pravomocí musí být přísně a exaktně trestáno, jasné je rozdělení mezi „elitou“ a „lidem“. V Evropě můžeme sledovat zejména averzi vůči vzdělaným mezinárodním

odborníkům a zřízení jako je například Evropská unie, která je sama o sobě tématem spojující pravicově smýšlející občany [4].

Pro účely této práce bylo vybráno 5 evropských států, ve kterých jsou aktivní pravicově extremistické strany a hnutí – Česká republika, Slovenská republika, Spolková republika Německo, Francouzská republika a Italská republika.

3.3 Pravicový extremismus v České republice

Východoevropské společnosti jsou silně ovlivněny mystickou a klerikální formou křesťanství, která se projevuje reakčním obrazem genderu a rodiny, agresivním odmítáním homosexuality, pokřesťanštěným strachem z muslimské imigrace a náboženským antisemitismem, což vše dominuje v politické kultuře. Pravicově extremistické strany jsou proto na jedné straně ve strategicky výhodném postavení, protože důležité části jejich světonázoru jsou součástí celé politické kultury. Úspěch, kterému se nyní těší pravicově extremistické strany ve východní Evropě, je dán především tím, že převládající protievropské, protiamerické a antisemitské nálady, spojené se strachem z důsledků globalizace, nabývají na významu [5].

Samotná islamofobie není na našem území příliš zdůrazňována, je ovšem silným argumentem v dalších státech Evropy, kde se díky ní příznivci stran snaží varovat obyvatelstvo před zaplavením daného státu lidmi, kteří se zasadí o pád civilizace v Evropě [6].

V České republice aktivně působí 2 politické strany/hnutí, které reprezentují pravicovou až krajně pravicovou ideologii v zemi a které se účastnily parlamentních voleb v roce 2017 (Svoboda a přímá demokracie a Trikolóra Svobodní Soukromníci). V roce 2021 se obě strany zúčastnily parlamentních voleb [7].

Na základě výsledků parlamentních voleb v říjnu roku 2021 se do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dostala strana Svoboda a přímá demokracie (dále jen „SPD“) s 9,56 % hlasů, 5% hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny nezískala strana Trikolora Svobodní Soukromníci (dále jen „TSS“) s 2,76 % hlasů. Hnutí SPD tak získalo celkem 20 mandátů, což je o 2 méně než při volbách v roce 2017. Strana TSS se do Sněmovny nedostala ani v předešlých volbách [7]. Nicméně mezi lety 2019 až 2021 měla strana zastoupení v Parlamentu ČR v podobě poslanců, původně zvolených za ODS, kteří ale byli ze strany vyloučeni [8].

3.3.1 SPD – Svoboda a přímá demokracie

Hnutí bylo založeno v roce 2015 Tomiem Okamurou – současným předsedou a místopředsedou Radimem Fialou. Celkově klub čítá 20 členů, od roku 2019 jsou 2 zástupci tohoto hnutí na postu europoslanců a od roku 2020 je v zastupitelstvech celkem 35 členů klubu [9].

Dlouhodobý politický program SPD

Mezi hlavní body programu patří prosazování zásadních ústavních a legislativních změn, které směřují k obraně svobody a demokracie v ČR. Žádají zavedení přímé demokracie včetně velké angažovanosti občanů na řízení země. Hnutí klade velký důraz na odpovídající plat za poctivě odvedenou práci a slibuje za odvedené daně adekvátní a odpovídající výši penze, kvalitu vzdělání i zdravotní a sociální péče. Slibována je také solidarita vůči slabším občanům – dětem, invalidům a seniorům. V nemalém měřítku v programu figuruje také podpora tradičních hodnot, jako je fungující rodina, která si žádá podporu a ochranu. Za tradiční rodinu je považován svazek muže a ženy. Vše ostatní – jakékoliv homosexuální svazky jsou ohrožující pro fungování tradiční rodiny a výchovu dětí. Hnutí v plné míře podporuje ochranu soukromí občana

a jeho práv. Naprosto se distancuje od jakéhokoliv sledování ze strany státu. Největší podporu si zaslouží dobře odvedená práce ze strany střední třídy a zaměstnanců malých a středních podnikatelů a firem. Na výkonu této pracovní skupiny závisí celý stát, a proto je třeba jim zajistit kvalitní podmínky pro dobrý výkon. Oni jsou zároveň plátcí daní, ze kterých posléze těží všichni občané státu potažmo celý stát. Důležitým bodem programu SPD, na kterých staví svá prohlášení a jednání je vystoupení ČR z Evropské unie, o kterém by občané rozhodli ve svobodném referendu. Evropská unie dle slov hnutí přímo ohrožuje svobodu a demokracii, dochází k islamizaci Evropy a tolerování nelegální imigrace, která je počátkem vznikajícího multikulturního konfliktu, kterému je důležité zabránit a distancovat se od něj. Naprosto se zříkají povinnosti přijmout do státu každého, kdo si zažádá o udělení trvalého pobytu v České republice. Ten, kdo chce žít v naší zemi musí přijmout a respektovat hodnoty státu a přizpůsobit se jim [9].

3.3.2 TSS – Trikolóra Svobodní Soukromníci

V červnu roku 2019 bylo založeno hnutí Trikolóra Václavem Klausem ml. po jeho odchodu z politické strany ODS. Tato pravicová strana staví svůj program na třech pilířích – obrana „normálního“ světa, hájení práce před slepým pobíráním dávek a ochrana českého vlastenectví. Těchto bodů chce dosáhnout pomocí jasně definovaných bodů ve svém programu. Vybrané daně přerozdělí pro ty, kteří poctivě pracují a kteří se zaslouží, aby děti ve školách nebyly ideologicky ovlivňovány a ochrání pojetí tradiční rodiny, která je tvořena otcem, matkou a dětmi. V rámci hájení práce se tato strana snaží o zjednodušení celého daňového a sociálního systému, zlepšení rozdělování dotací velkým korporacím, a naopak se snaží podporovat české firmy sídlící v České republice i v zahraničí. Třetí pilíř cílí především na vystoupení ČR z Evropské unie, hájení české koruny jako tradiční české měny a obhajobu svobody slova jak ve veřejném prostoru, tak na sociálních sítích [10].

3.4 Pravicový extremismus ve Spolkové republice Německo

Jako zástupce tradiční pravicové až krajně pravicové scény na území Spolkové republiky Německo (dále jen SRN) byla vybrána strana, které je reprezentována ve Spolkovém sněmu – Alternative für Detschland (*Alternativa pro Německo*) a má v současné době po posledních volbách do Spolkového sněmu 83 ze 736 křesel [11].

V reakci na pandemii vznikly pravicově smýšlející občanská uskupení Querdenken 711 a Widerstand 2020. Jejich společným tématem se stala reakce na vládní politiku týkající se právě přijímaných opatření a reakcí na boj s probíhající pandemií. Rétorika těchto skupin dokázala vzbudit obyvatelstvo a v průběhu srpna roku 2020 byly uspořádány v Berlíně dvě masové demonstrace, kterých se zúčastnilo celkově přes 50 000 příznivců těchto dvou skupin [12].

3.4.1 Alternativa pro Německo – Alternative für Deutschland

Politická strana založená v roce 2013, která se hlásí k pravicově až krajně pravicovým populistickým názorům. Její první úspěch přišel již v roce 2014, kdy v Braniborsku, Duryňsku a Sasku překvapivě uspěla během zemských voleb. Během těchto voleb Alternativa pro Německo (dále jen „AfD“) uspěla ve všech zemích, ve kterých volby probíhaly. Během voleb do Spolkového sněmu v roce 2013 AfD nedosáhla požadovaného procenta voličů, nicméně do povědomí veřejnosti se dostala a její volitelská základna přesáhla 2 miliony příznivců a podpůrců. V počátcích této strany spojovaly její příznivce názory vztahující se ke kritice Evropské unie, která dle AfD špatně reagovala na tehdejší probíhající krize. Svým odporem k Evropské unii (dále jen „EU“) se strana stala populární a vyhledávanou právě i díky tomu, že se v poválečné historii s podobnými názory objevila jako první. V té době (2014) také byl znát značný

rozdíl mezi „západními“ a „východními“ voliči, kdy příznivci AfD pochází hlavně ze severovýchodní části země, tedy z území bývalé Německé demokratické republiky (komunistického Východního Německa) a strana tak začala orientovat témata na míru svým voličům. V souvislosti se začínající migrační krizí se k euroskepticismu připojila i ostrá rétorika vůči příchozím uprchlíkům a islámu. Nová témata oslovila nové voliče a díky tomu AfD uspěla v dalších zemských volbách v roce 2016 [13]. První úspěch v rámci voleb do Spolkového sněmu nastal v roce 2017, kdy se AfD stala třetí nejsilnější politickou stranou se získanými 12,6 % hlasů [14]. Na základě výzkumu facebookových příspěvků AfD z roku 2017 už v té době bylo možné definovat typické narativy této strany. Svět AfD rozděluje na zastánce a odpůrce nebo prospěcháře a padouchy. Strana samozřejmě vždy podporuje ty slabší, oběti [15].

3.4.2 Querdenken 711

Hnutí Querdenken 711 volně přeloženo jako hnutí *později smýšlejících* založeno na základě nenávistných postojů vůči vládním restrikcím na probíhající pandemii Covid-19 založil podnikatel Michael Ballweg v polovině roku 2020. Toto hnutí je pokládáno za největší svého druhu v celé Evropě. V druhé polovině roku 2020 hnutí uspořádalo demonstrace po celém Německu včetně Berlína, kde se aktivisté pokusili o vniknutí do budovy Spolkového sněmu. Hlavním heslem se stala věta „Kam jde jeden, jdeme všichni.“, která vychází z konspirační teorie QAnon. Sám zakladatel Ballweg Querdenken popisuje jako demokratické hnutí, které je otevřené komukoliv. Skandál kolem uskupení začal vznikat ve chvíli, kdy byl zakladatel dotazován ohledně financování aktivit. Veškeré příspěvky a výnosy z prodaného zboží na oficiálních webových stránkách uskupení mířily přímo na osobní účet zakladatele Ballwega [16].

Na základě šíření konspiračních teorií týkajících se omezení nákazy koronavirem bylo hnutí Querdenken 711 (a skupiny spojené s ním) zablokováno jak na sociální síti Facebook a Instagram, tak jim byl v květnu 2021 zrušen i účet na serveru YouTube. Podle Facebooku osoby spojené s hnutím Querdenken 711 opakovaně porušovaly standardy platformy proti šíření dezinformací o zdraví, podněcování k násilí, šikaně, obtěžování a nenávistným projevům [17].

3.5 Pravicový extremismus ve Slovenské republice

První krajně pravicové strany na území Slovenska začaly vznikat již po Sametové revoluci v roce 1989. Ministerstvo vnitra Slovenské republiky tato uskupení definuje jako ty, ve kterých je jasně definovatelná hierarchie, jejich společným zájmem je daný cíl a výrazný vůdce, který celou skupinu zastupuje. Typické jsou pro ně násilné útoky a prezentace v online prostoru [18].

Mezi tradiční pravicové strany Slovenské republiky se řadí Ľudová strana Naše Slovensko (dále jen „ĽSNS“). Strana vznikla v roce 2010 a jejím zakladatelem a současným předsedou je Marian Kotleba. Za předchůdce této strany je považována strana Slovenská pospolitosť – Národná strana, na jejíž ideologii ĽSNS navazuje. Hlavním tématem ĽSNS je představa jasně definované opozice vůči „zlému“ protějšku, který zastupuje demokratický systém. Od svého předchůdce strana přijala protiromskou a protiimigrační tematiku, kterou se tak strana jednoznačně profiluje a řadí mezi extremisticky pravicové uskupení. Základním kamenem, na kterém ĽSNS staví, je absolutní svoboda slovenského občana, a tedy odmítání jakéhokoliv přizpůsobení se čemukoliv. Strana deklaruje boj proti romským občanům, které na veřejnosti a bez ostychu nazývá cikány. Je označuje jako pachatele kriminálních útoků a trestných činů na Slovensku. Slušní občané jsou dle jejich rétoriky okrádání, znásilňování a vraždění již zmíněným romským obyvatelstvem. Aby se předešlo takovému jednání, navrhuje předseda strany zavést domobranu, která by měla za úkol

předcházet tomuto protiprávnímu jednání a chránit tak prostý slovenský lid. O zavedení domobrany se členové společně s příznivci již pokusili [4]. Konkrétně zavedením hlídek do vlakových spojů projíždějících problémovými oblastmi – tedy romskými osadami. Bohužel proti těmto hlídkám nelze nijak zakročit, svou přítomnost ve vlaku brání platným cestovním dokladem a není tak možnost je ze soupravy vyvést do té doby, dokud aktivně neprosazují názory politické strany, nebo se nesnaží o ochranu vůči ostatním cestujícím [19].

Dalším viditelným činem na sebe Marian Kotleba upozornil ve chvíli, kdy si v Banské Bystrici otevřel obchod s názvem „KKK – anglická móda“. Tři K měla představovat tři Kotleby, ale odkaz na Ku Klux Klan byl poměrně zřejmý, zejména vzhledem k prodávanému oblečení – tričkům a mikinám s krajně pravicovými znaky a insigniemi. Kotleba se společně se svými stoupenci pravidelně oblékal do uniforem Hlinkovy gardy (s drobnými úpravami, protože skutečné uniformy byly nelegální) [20].

3.6 Pravicový extremismus v Italské republice

Hlasitou a viditelnou stranou zastávající myšlenku pravicové až krajně pravicové ideologie v Italské republice je strana Lega Nord volně přeloženo jako *Liga severu* pod vedením předsedy strany Mattea Salviniho. Liga vznikla jako uskupení teritoriem vymezeného lidu – severní části Itálie proti národní elitě – Římu. Už v této prvotní myšlence lze identifikovat pravicovou ideologii rozdělení společnosti na elitu a prostý lid. Idea teritoriálně ohraničené strany se ale po převzetí vedení Matteem Salviniem přetvořila na snahu o zaujetí občanů napříč celým státem [21].

Slogan Ligy *Più lontani da Roma, più vicini all Europa* (volně přeloženo jako „Dál od Říma, blíže k Evropě“) ukazuje, že Liga chce především etnicko-regionální separaci a odmítá „Řím“ (jako synonymum pro italský národní stát)

ve prospěch „Evropy“ (jako synonymum pro rozštěpenou Evropu v důsledku etnicko-regionálního separatismu) [5]. V současné době lze tedy beze sporu potvrdit, že se původní Liga severu přetvořila na „Ligu celé Itálie“, a stala se tak největší pravicovou stranou na území Itálie. Počet příznivců další pravicové italské strany Fratelli d'Italia (volně přeloženo jako *Bratři Itálie*) se díky její popularitě začal zvyšovat. V roce 2018 byl zaznamenán velký úspěch Ligy severu při volbách, kdy strana získala v jižní části země 17,4 % hlasů a potvrdila tak svou sílu. V předchozích parlamentních volbách strana v této oblasti získala pouze 4,1 % hlasů. Dle průzkumů se úspěch Ligy severu dále rozšiřuje, což je dokázáno výsledky veřejného mínění z roku 2019, během kterých byla zjištěna podpora strany až 38 %. Tento úspěch ovšem netrval dlouho a v následujícím roce byla podpora strany opět pod 30 % [21]. Evropa malých celků a regionů – jak zdůrazňuje Liga, má přednost před Evropou vysokých financí, ziskově orientovaného průmyslu, bank a velkých podniků [5].

V počátku pandemické krize v Itálii v březnu roku 2020 Matteo Salvini aktuální dění zcela analogicky zařadil do své předchozí rétoriky – chybějící funkční systém práva a pořádku a hlavně migrace, kterou považoval za hlavní příčinu rozšíření viru. Obvinil jednak migranty přicházející z Afriky skrze Středozemní moře, ale neopomněl ani občany Číny. Předsedkyně strany Bratři Itálie Giorgia Meloniová mezitím požádala čínské úřady o informace týkající se šíření viru a zastávala se o umístění osob přijíždějících z Číny do karantény. Oproti Salvinimu se Meloniová vyhnula radikálnímu tónu [21].

Dne 10. března 2020 italská vláda vyhlásila celkový lockdown na území Itálie. Zprvu se vůči tomuto a dalším radikálním krokům Liga severu vyjadřovala mírně. Sám Matteo Salvini 11. března oznámil, že v tomto období neexistuje ani pravice ani levice, ani vláda a ani opozice. Zároveň podporoval rozhodnutí v té době úřadujícího předsedy vlády Giuseppe Conteho a snažil se prosazovat

ještě tvrdší omezení. Ke zmírnění negativních ohlasů od veřejnosti se Liga severu zaměřila na kritiku EU než na italskou vládu. Hlavním bodem kritiky byla Evropa nesoustředící se na boj s virem. Vše je tak ponecháno napospas samotným obyvatelům Itálie. I předsedkyně Bratrů Itálie zmírnila své vyjadřování a postavila se do role zodpovědné vůdkyně, se kterou vláda může snadněji diskutovat. Zároveň strana přijala tvrdý přístup ke zvládnutí pandemie, a podpořila výzvu k uzavření celé země na 2 týdny. Tento svůj postoj obhajovala na základě očekávání, že stát bude investovat velmi vysoké částky na zajištění záchranné sítě pro podniky a firmy, zatímco veřejnost byla vyzvána k nákupu italských výrobků. Navzdory snaze se počty příznivců Ligy severu stále zmenšovaly. K situaci nepřispěl ani fakt, že guvernér Lombardie – nejpostiženější oblasti Itálie, pocházel právě z této strany [21].

V polovině roku 2020 už se Matteo Salvini opět nebál ve své rétorice přitvrdit a začal litovat svých slov na počátku pandemie. Vyjadřoval se, že rodilí Italové museli měsíce držet karanténu a nelegální přistěhovalci přenášející virus se mohli volně dostat do země. Obliba strany Bratři Itálie stále rostla a v červenci 2020 se jí podařilo se stát třetí největší stranou v zemi, ovšem ani Liga severu nezůstala pozadu a v podzimních volbách zažila velký úspěch, kdy získala vládu v 15 z 20 regionů [21].

Jako reakce na koronavirovou pandemii vzniklo v Itálii nové hnutí Oranžové vesty po vzoru silně pravicové protestní skupiny Žluté vesty ve Francii. Skupina příznivců, která zahrnuje celou řadu lidí od těch, kteří se cítí znevýhodněni, přes euroskeptiky až po zastánce konspiračních teorií a krajně pravicové extremisty, kteří tvrdí, že pandemie koronaviru je podvod. Vůdce tohoto protestního hnutí také dodává, že riziko pochází z elektromagnetického záření, což je zjevné přitakání populární konspirační teorie o tom, že 5G vysílače způsobují koronavirus [22].

3.7 Pravicový extremismus ve Francouzské republice

Rassemblement National je od 1. června 2018 nový název francouzské krajně pravicové politické strany *Národní fronta*. Stranu založil Jean-Marie Le Pen v roce 1972. Kandidátkou strany pro prezidentské volby v roce 2022 je dcera zakladatele Marine Le Pen, která je od ledna 2011 předsedkyní této strany. V roce 2017 se hlásilo ke straně 83 000 členů a příznivců. Marine Le Pen také odmítá příslušnost své strany ke krajní pravici politického spektra. V prvním kole prezidentských voleb roku 2017 získala 7,7 milionu hlasů a skončila druhá za Emmanuelem Macronem, ve druhém kole pak 10,6 milionu hlasů, čímž vytvořila historický rekord v počtu odevzdaných hlasů. Ve volbách v roce 2022 se znovu utká s úřadujícím prezidentem [23].

Vedoucí stranické kandidátní listiny sdílel video, v němž tvrdí, že za pandemií stojí Židé a že se snaží prosadit svou nadřazenost. Zároveň i přední poslanci této strany se veřejně hlásí ke konspirační teorii, že přistěhovalci „nahrazují“ původní obyvatelstvo Francie [22].

Francie je ohniskem pravicového radikalismu v čele právě s Marine Le Pen v rámci hlavního proudu francouzské politické scény. Významně na sebe v kontextu pravicové ideologie Francie upozornila v dubnu roku 2011, kdy se stala prvním státem, ve kterém je zakázáno nosit nikáb nebo burku, které zahalují celý obličej vyjma očí. Tento zákaz platí ve veřejných prostorech, na ulicích, v obchodech a restauracích či v hromadné dopravě, školách nebo nemocnicích [24; 25].

3.7.1 Les Patriotes

Strana Les Patriotes (volně přeloženo jako *Vlastenci*) vznikla na základě odštěpení části příznivců strany Národní fronta. Předsedou Vlastenců se stal Florian Philippot, který v Národní frontě působil jako viceprezident strany. Tím, že založil stranu novou k sobě navázal další členy Národní fronty, kteří přešli k Vlastencům. Tímto krokem došlo tak již k několikátému rozchodu krajní pravice v rámci francouzské politické scény. Marine Le Pen vznik této strany komentovala ve smyslu, že se jedná pouze o „Klub přátel“. Florian Philippot vidí ve své straně možnost vytvoření velké politické formace, která se může sdružovat. V době vzniku strany na podzim roku 2017 sám předseda prezentoval počet 3000 členů, ovšem toto číslo nelze jakkoliv ověřit [26].

3.8 Proměny propagačních technik politických stran

Pandemie pravicovým stranám ve své podstatě pomohla k rozvoji jejich dosavadních zájmů a stala se hlavním tématem jejich programů [22; 27]. K této expanzi jsou využívány hlavně následující způsoby: poškozování veřejnosti prostřednictvím komunikace (dezinformace, šíření konspiračních teorií, které se staly mainstreamem, rétorika proti vakcínám); poškozování menšin (cílené kampaně obtěžování na internetu, nárůst nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti); a v raritních, ale o to víc závažných případech jsou to cílené útoky a teroristické plány na kritickou infrastrukturu, jakou jsou například nemocnice [22].

V západních liberálních demokraciích se extremistické subkultury skutečně objevily v ideální pozici na křižovatce sbíhajících se proudů strachu, hněvu a zbavení občanských práv, a tedy i narušení běžného politického režimu [27]. Je třeba zdůraznit, že cesta k radikalismu a radikálním politickým názorům

nevede od nuly na maximum. Spíše ti, kteří již zastávají mírně radikální myšlenky jdou za těmito úvahami do hloubky a prostřednictvím vyhledávání na internetu nalézají radikální obsah, který pouze podporuje a prohlubuje jejich názory, které mohou původně být v naprostém zárodku. Radikalizace jako taková v podstatě probíhala již před zásahem internetu a pandemie. Převaha pravicových myšlenek a příležitostného rasismu, sexismu a homofobie v každodenní mainstreamové kultuře se objevuje způsoby, které lidé často nepředpokládají nebo ani nevědí, že je mají hledat. Pandemie jako taková přinesla nejen obavy týkající se zdraví, ale úzkosti spojené se zajištěním každodenního života všech občanů v souvislosti s recesí světové ekonomiky. Internet je každodenním pomocníkem pro práci, školu, získávání informací a zajišťování spojení pro mnoho lidí a obecně se na něm tráví mnohem více času. Internet už tak není „oddělený svět“ ale spíše rozšíření toho světa, který je [28].

Ve chvíli, kdy se Evropa stala epicentrem pandemie, krajně pravicové strany využili této situace ke zdvojnásobení svých klíčových narativů, jako je obviňování vlády (která je ve většině středolevá nebo levicová) z neschopnosti zvládnout pandemii, portrétování sebe sama jako skutečného vlastence a toho jediného, kdo říká pravdu o pandemii a propagování protiunijních postojů. To však neznamená, že tyto skupiny zaznamenávají v průzkumech zvýšení podpory, jak ukazují některé údaje z Německa a Itálie, mají ovšem silný nárůst své základny. V Německu vyzvala AfD k referendu o vystoupení z EU s tím, že finanční zátěž na podporu evropských států v době pandemie je příliš vysoká. Ve Francii Le Pen prohlásila, že neochota EU uzavřít hranice a omezit pohyb ukazuje slabost její ideologie [22].

Nejen vystupování na internetu, ale zviditelňování se na veřejnosti patří ke známé širší strategii pravicových stran pro podporu svých aktivit a vnuknutí veřejnosti myšlenky, že se objevují v jejich komunitách. Velmi často se tak jedná

spíše o pouliční hnutí než o oficiální politickou stranu. Tyto veřejné akce přispívají k rozšíření sítě příznivců a tím, že se pohybují v jednotlivých komunitách svou rétoriku orientují právě na aktuální potřeby svých posluchačů. V Itálii krajně pravicová skupina CasaPound sdílela fotografie svých členů, jak rozvážejí potraviny starším lidem a do sirotčinců. V Německu členové místních neonacistických skupin rozváželi do domácností v systému sociálního bydlení potraviny se vzkazy, v nichž tuto skupinu lidí označovali za „páteř“ společnosti. To je příznačné, protože se jedná o klíčovou skupinu obyvatel pro nábor do krajně pravicových stran [22].

Explicitním cílem krajně pravicové ideologie je rekrutovat nové členy mezi „normálními“ lidmi, a tak vytvářet kontrakulturu, která se nakonec stane dominantní. Proces konverze normálního člověka je znám jako „red-pilling“ (*přijetí/polknutí červené pilulky*). Tento termín je dalším příkladem inovativního, popkulturou nasáklého slovníku krajní pravice – odkaz pochází z kultovního filmu Matrix, který zobrazuje povstání proti zlovolné umělé inteligenci, jež zotročila lidstvo vytvořením všeobjímající virtuální reality. Jediný způsob, jak se zbavit reality Matrixu, je užít záhadný lék. V krajně pravicových představách se „červená pilulka“ přetváří tak, aby odrážela určitý typ politického probuzení a odklon od toho, co se bere jako „normální“ pohled [27].

Fair Observer považoval pandemickou krizi za PR příležitost pro radikální pravici a webová stránka Al-Džazíra tyto obavy zopakovala, když napsala titulek „Zatímco svět se snaží zastavit úmrtí, krajní pravice oslavuje Covid-19.“ přičemž zdůraznila, že nejistota představuje „živnou půdu“ pro tvrzení o potřebě změny nebo řešení, které krajní pravice údajně nabízí [27].

Tento fenomén je tak velmi plodným pro konspirační teoretiky, politické vůdce a další aktéry, kteří období nepřekonatelné krize využívají k prosazování svých záměrů před širokou veřejností [28]. Konspirační teorie zastávají dva přístupy, na které cílí – přístup psychologický a sociologický. Vyznačují se sklonem jedince k nízké mezilidské důvěře, vnímání ekonomické nejistoty nebo status menšiny, nižší schopnosti analytického myšlení a otevřenosti [27].

Konspirační teorie vytvářejí démonologii „druhého“ nebo „nepřítele“, proti kterému se skupina vymezuje. Ruší legitimitu hlasů nesouhlasu a umírněnosti tím, že je považují za součást spiknutí. V neposlední řadě mohou skupinu podněcovat k tomu, aby se uchýlila k násilí, neboť slouží jako rétorický prostředek, který vykresluje násilí jak samotné skupině, tak jejím širším příznivcům jako nezbytné k probuzení lidí z jejich souhlasného spánku. Pandemie zřetelně ukázala na některé zakořeněné demony radikálního extremismu: fobii z odborníků a technokratů, pohrdání důvěřivým davem a odpor k modernímu demokratickému státu. Problematice konspiračních teorií nahrávaly i celostátní uzávěry, kdy byli lidé v jisté sociální izolaci odkázáni na online komunikaci a díky tomu se více lidí mohlo stát zranitelnými vůči pravicové propagandě nebo vůči hlasitému vyjadřování svých stížností proti uzávěrám [27; 12].

To, co je specifické pro krizi způsobenou pandemií Covid-19 je její digitální aspekt. Online diskurz se tak stává zdrojem informací nejen internetových subkultur, ale široké veřejnosti například díky sociální síti Twitter [28]. Sociálně-digitální média se stala nástrojem politické komunikace a tradiční média jsou upozaděna. Online vystupování je méně konvenční a má neformálnější rozměr, čímž se strany mohou lépe přiblížit svým voličům. Například tweet (příspěvek na síti Twitter) už tak není pouhým přenosem informace, ale jedná se o jistou originální formu politického dialogu [29].

Cílem, a tedy i nepřítelem pro krajně pravicové strany je vždy ten, kdo je odpovědný za propuknutí pandemie, což je v různých státech různá skupina nebo odlišný jedinec. Konspiračních teorií souvisejících s pandemií je tak nepřeberné množství, nicméně existují dva hlavních proudy. První který nevěří, že virus existuje a je podvodem s cílem nastolit totalitní stát a druhý, který věří, že virus jako takový existuje, ale je vyroben jako biologická zbraň za účelem vyhlazení bělošského obyvatelstva. Svalit vinu za pandemii a její důsledky se tak konspirační teorie krajně pravicových stran snaží na své tradiční terče – tedy etnické menšiny, jako jsou muslimové, Židé až po ty novější, jako je Čína, potažmo Asiaté [22].

Počáteční projevy rasismu vůči Asiatům se změnilo na základě zjištění původu viru právě na území Číny. Rasistické výrazy jako „Kung-Flu“ nebo „čínský virus“ se tak staly doprovodným komentářem k fyzickému násilí v reálném světě. Pro ty, kteří hledají pomstu není ani tak podstatné, o jakého občana Asie konkrétně při útoku jde. Hledají východisko a zdrojem jejich nespokojenosti je pro ně obecně každý Asiat na kterého narazí [28].

Na obrázku 1 je vyobrazena rasistická narážka uživatele na Instagramu s názvem *antiasiansclubnyc* (volně přeloženo jako: *Zítří si s klukama vezmeme zbraně a budeme střílet po každém Asiatovi, kterého potkáme v čínské čtvrti, jedině tak můžeme zničit epidemii koronaviru v New Yorku.*). Tento profil byl zanedlouho smazán a zakázán [28].

Obrázek 1 - Snímek příspěvku na Instagramu uživatele "antiasiansclubnyc" [28]

Organizace spojených národů (dále jen „OSN“) varovala před blížící se „tsunami nenávisti“ a obávala se extremistů využívajících pandemii k náboru mladých lidí online [27]. Nenávistné komentáře vztahující se k pandemii Covid-19 se objevují na Twitteru, Instagramu, YouTube, Facebooku, a dokonce i Tik-Toku [28].

Monitorovací skupiny, jako je Southern Poverty Law Center informovaly o rychlém šíření dezinformací na klíčových platformách hlavního proudu, jako jsou výše zmíněné sociální sítě, a zároveň odsoudily pomalé kroky technologických společností k omezení jejich dosahu. Některé společnosti jistá opatření přijaly. Například YouTube zakázal veškerý obsah, jehož součástí jsou konspirační teorie o 5G sítích, zatímco Facebook ve chvíli zapojení uživatele do dezinformačních příspěvků začal upozorňovat na tuto aktivitu. Další omezení nebyla dle společností možná, protože precedens nebyl nastaven off-line (státy v USA nezařadily protesty proti celostátním uzávěrám mezi nezákonnou činností) [22].

Stejně jako při každé přírodní či jiné katastrofě jsou lidé vystaveni dezinformacím na internetu. Obdobným případem je i pandemie Covid-19, kdy se k fyzické pandemii přidala i takzvaná „infodemie“ tj. šíření

velkého množství nekvalitních, nepravdivých nebo zavádějících informací o pandemii [30]. Světová zdravotnická organizace (dále jen „WHO“) a OSN přislíbila boj proti „infodemii“ dezinformací, které radikální skupiny často online šíří [27]. Tato dezinformační krize je označovaná také jako „dezinfodemie“, která je definovaná jako virové šíření nepravdivých informací [31].

Díky širokému spektru sledujících se tak k nenávistným projevům zapojují jak obvyklí pachatelé, tak i obyčejní uživatelé těchto sociálních sítí. Propagační techniky se přeměňují na memy, hashtagy, rasistické nenávistné projevy, konspirační teorie až po naprosto absurdní příspěvky popírající základní podložené informace. Bez ohledu na žánr obsahu a jeho formu je jasné, že vše pouze zviditelňuje již existující úzkosti, rasistická přesvědčení a postoje těch, kteří tento druh online diskurzu vytvářejí, sdílejí a účastní se ho. Ve skutečnosti tím, že využívají strachu zoufalé potřeby lidí hledat odpovědi, budou extremisté vydělávat na této krizi, jako na každé jiné a využívat k tomu budou online sítě [28].

Komunikace stále častěji probíhá jako přímá výměna názorů. Pokud chce politika vyhovět a držet krok vůči požadavkům společnosti, která vytváří stále nové a nové technologické možnosti a pokud chce, aby se společnost jako taková do politického dění zapojila, pak je určitá míra populismu nevyhnutelná [5].

Důvodem jsou předem definovaná technická omezení sociálních médií – předem daný počet znaků a předem stanovená forma souhlasu generují určité cesty chování. Sociální média a populismus sdílejí orientaci na eskalaci, redukci, polarizaci a zjednodušení argumentů, což je například u tweetů o maximální délce 140 znaků zkrátka nevyhnutelné [5].

Otázkou zůstává, jaké nové a další příležitosti budou mít krajně pravicové strany po skončení pandemie Covid-19 [22]. European Policy Center

vydalo článek s názvem „V chaosu se jim daří“ s obavami, že hygienická situace může podpořit krajně pravicový extremismus [27]. Hrozbou se tak stává spojení krajně pravicových uskupení s vládnoucími stranami a vytvoření prolnutí s hlavním proudem konzervativního aktivismu a získání nadměrného vlivu. Největší možné shromáždění těchto skupin může nastat ve chvíli, kdy daný stát oznámí zavedení očkovacího programu, který je už sám o sobě dost kontroverzní a může být považován za součást širšího globálního spiknutí. Pokud se vlivné krajně pravicové strany spojí s mainstreamovými odpůrci vakcín, mohou tito lidé představovat zvýšenou hrozbu pro zdravotní bezpečnost [22].

3.8.1 Konspirační teorie o „plandemii“

Dne 4. května 2020 byl na internetu zveřejněn 26minutový film s názvem *Plandemic (plánovaná epidemie)*, který byl sdílen prostřednictvím Twitteru, YouTube a dalších sociálních sítí [31]. Do povědomí uživatelů sociálních sítí se tento snímek dostal i díky známým osobnostem nebo vlivným uživatelům (influencerům), kteří mají na svých účtech přes milion sledujících [32].

Před uvedením tohoto filmu byl pojem „plandemic“ často využívaným termínem a hashtagem na sociálních sítích spojeným s několika populárními konspiračními teoriemi, přičemž obecnou podstatou většiny z nich bylo, že pandemie je falešná, virus neexistuje nebo je vše uměle vytvořeno člověkem. Celý dokument je podložen výpověďmi expertů a odborníků na danou tematiku. Využívány byly základní přesvědčení o Covid-19 a nálady zaměřené proti omezování. Snímek naváděl diváky k negativním postojům vůči očkování a obecnému zpochybňování dopadu pandemie na naše svobody a volnosti – konkrétní zaměření se týkalo korupce mezi klíčovými odborníky v reakci na pandemii a zároveň také naznačoval širší tajné dohody mezi politiky a globální elitou. Snímek tak zpolitizoval a démonizoval osobnosti veřejného

zdravotnictví bojující proti pandemii a díky sociálním sítím se rychle rozšířil mezi nespočet lidí [31].

Hlavní tváří filmu se stala doktorka Judy Mikovitsová, která zde uvádí několik prokazatelně nepravdivých nebo zavádějících tvrzení o Covid-19, mj. koronavirus může pocházet z amerického vládního výzkumu vakcíny proti chřipce, vakcína Covid-19 je využívána k prosazování provakcinační agendy vedené akademickou obcí a průmyslem, obličejové masky aktivují spící částice koronaviru implantované prostřednictvím očkování proti chřipce [31], nebo fakt, že v mořské vodě se vyskytují léčivé mikroby a uzavírat tak veřejné pláže a přímořské oblasti je naprosté šílenství [32]. Pouhé 3 dny po zveřejnění, tedy 7. května 2020 byl snímek z YouTube odstraněn, protože byl v rozporu s pokyny WHO, což je porušení politiky této sociální platformy a téměř všechny ostatní sítě film následně zablokovaly [31]. Samotný film viděly miliony lidí a šíří se i přes vymazání z platform internetem dál. Samotné sociální sítě zasáhly pozdě, a to právě z důvodu koronavirových opatření, která se projevila na nepřítomnosti zaměstnanců v centrálních sociálních sítích [32]. 18. srpna 2020 byla na internetu zveřejněna 75minutová druhá polovina filmu Plandemic, která však kvůli preventivním opatřením online platform nezískala podobnou pozornost jako původní verze [31].

3.9 Rozvoj jednotlivých stran ve srovnání 2019-2022

Server Politico uvádí vývoj popularity jednotlivých parlamentních stran. V případě Francie je vzhledem k poloprezidentskému zřízení francouzské republiky uváděna proměna popularity jednotlivých lídrů. V rámci tohoto porovnání lze sledovat, jak se mění voličská základna každé strany, potažmo lídra.

3.9.1 Česká republika

V České republice bylo od roku 2017 u moci hnutí ANO v čele s Andrejem Babišem, který až do prosince roku 2021 zastával post předsedy vlády. S touto stranou byla v menšinové vládě Česká strana sociálně demokratická (dále jen „ČSSD“), která obstála v hlasování o důvěře vládě díky toleranční smlouvě s Komunistickou stranou Čech a Moravy (dále jen „KSČM“). Toleranční smlouvu KSČM vypověděla po svém stranickém hlasování v dubnu 2021 [33].

V té době se prvního většího úspěchu dostalo nově vzniklé koalici Pirátská strana + Starostové a nezávislí (dále jen „STAN“), kteří na začátku koronavirové krize v České republice získali značnou důvěru občanů na úkor vládnoucího ANO. Zlomovým momentem pro ANO se staly volby na podzim 2021, kdy vyhrála koalice tří stran – TOP 09, Občanská demokratická strana (dále jen „ODS“) a Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (dále jen „KDU-ČSL“) s názvem SPOLU. Tyto volby vyřadily z Poslanecké sněmovny KSČM a ČSSD. Voliči obou tradičních levicových stran se tak uchýlili k jiným alternativám. Progresivnější voliči přešli k Pirátské straně, zatímco další zaujaly politické programy ANO, SPD nebo například nového hnutí Přísaha [34].

3.9.2 Spolková republika Německo

Parlamentní strana AfD nemá na německé politické scéně výrazného spojence, se kterým by se mohla přít o své voliče. U moci je středo-levicová až levicová strana CDU/CSU v čele nejprve (od roku 2005) s Angelou Merkelovou a později (od roku 2018) s Annegret Krampová-Karrenbauerovou. Pravicovou ideologii tak zastává AfD ve vládě jako jediná a dle toho je také možné pozorovat její vývoj. Voličskou základnou disponuje strana významně v bývalém východním Německu, kde si stále drží svou pozici. Oproti tomu v bývalém

západním Německu strana silné preference nemá, naopak si drží svá převážně nižší procenta volebních hlasů [35].

3.9.3 Slovenská republika

Dne 29. února 2020 se na Slovensku konaly poslední volby do Parlamentu. Vítězem se stalo hnutí OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (dále jen „OLANO“) v čele s Igorem Matovičem, který v křesle předsedy vlády nahradil Petera Pellegriniho [36]. Vítězství této ani ne 10 let staré politické strany a úspěch dalších opozičních stran bylo vykládáno ve spojitosti se skutečnostmi, které vyšly najevo během vyšetřování vraždy Jána Kuciaka. SMER-SD Roberta Fica byl součástí korupčních afér, organizovaného zločinu a dalších protiprávních činností. Igor Matovič do své funkce nastoupil právě ve chvíli počátku pandemie v Evropě a těšil se díky tomu zprvu větší popularitě. Ta začala klesat díky jeho politickému vystupování a díky jeho mnoha nevysvětleným a špatně komunikovaným krokům. V rámci své permanentní kampaně a snaze o co největší zviditelnění prosazoval megalomanské celonárodní akce – nejprve celoplošné testování obyvatel Slovenska a následně i celoplošné očkování obyvatel [37]. O své místo na pozici premiéra nakonec přišel jak díky těmto akcím, na kterých se společně se svými koaličními partnery (stranou Svoboda a solidarita a Za ľudí) nedohodl, tak primárně díky neprojednanému dovozu neschválené ruské vakcíny Sputnik [38]. Do čela vlády se tak dostal tehdejší ministr financí Eduard Heger, jehož místo obsadil Igor Matovič, čímž proběhla velmi nevídaná rošáda na klíčových vládních postech [39].

Mezitím ve stejné době došlo k rozkolu ve straně SMER-SD, kterou po neshodách s Robertem Ficem opustil Peter Pellegrini. Se svou novou stranou HLAS-SD nabírá na popularitě a volební preference této strany se postupně navyšují [40]. Robert Fico (předseda strany SMER-SD,

kteřá v roce 2016 se přehledem vyhrála parlamentní volby) začal zapojovat tvrdou rétoriku proti pandemickým opatřením, čímž jako původně tradiční levicová strana přejímá do značné míry radikálně pravicovou rétoriku a postoje [41]. Jeho strana se tak postupně těší zájmu voličů a těch, kteří už nerespektují současnou slovenskou vládu [42].

3.9.4 Italská republika

Výraznou změnu na politické scéně zažila Itálie v únoru 2018, kdy proběhly parlamentní volby. Vítězem se stalo populistické hnutí Movimento 5 Stelle (*Hnutí pěti hvězd*). Na společné vládě se tato strana dohodla s radikální pravicově populistickou Ligou severu v čele s Matteem Salvinim. Otázkou ovšem zůstala pozice premiéra, kterou nakonec obsadil tehdejší nestraník a profesor práva Giuseppe Conte. Jeho vláda ovšem neměla dlouhého trvání. V lednu 2021 nastala v Itálii velká vládní krize vyvolaná Salvinim, který doufal ve vyhlášení předčasných voleb, jelikož dle volebních preferencí měl šanci na vítězství, a tedy i post premiéra italské vlády. Tento krok ovšem nedopadl dle jeho představ a premiérem se nestal. Conte pokračoval jako premiér, ale Liga byla v koalici nahrazena tradiční levicovou Demokratickou stranou. Po dalším rozkolu vlády během pandemie byla ustavena široká vláda národní jednoty s novým premiérem. Do této funkce nastoupil Mario Draghi, který měl zkušenosti s řešením velkých krizí na evropských pozicích (dluhová krize apod.) [43]. Jeho vládu podporují nakonec všichni kromě strany Bratři Itálie, jejichž voličská základna se tak začala postupně zvětšovat na úkor Ligy severu. Možnou výhodou strany Bratři Itálie je jejich absence ve vládnoucí koalici. Díky tomu si mohou dovolit ostřejší rétoriku vůči aktuálním problémům – Covid Pass, počátek očkování proti Covid-19. Voliči Ligy se postupně přesunuli k preferenci strany Bratři Itálie v čele s Giorgiou Meloniovou a začali podporovat její nekompromisní vyjadřování a názory [44].

3.9.5 Francouzská republika

Kromě prezidentských voleb v roce 2017 mezi Emmanuelem Macronem (současným francouzským prezidentem) a jeho protikandidátkou Marine Le Pen se na politické scéně mimo jiné objevili dva kandidáti na prezidentské volby v roce 2022. Jedním z nich je svými názory až krajně pravicový politik Éric Zemmour. Tento novinář a spisovatel své příznivce přitáhl díky ještě ostřejší rétorice, než kterou se vyjadřuje Marine Le Pen a založil v září roku 2019 novou stranu Reconquête! (volně přeloženo jako *Znovudobytí!*). Druhou kandidátkou do prezidentských voleb se stala Valérie Pécresse, která je členkou tradiční zavedené pravicové strany Les Républicains (volně přeloženo jako *Republikáni*). Tato politička se snaží upevnit svou pozici a kandidovat proti Marine Le Pen. Využívá k tomu opět silnou rétoriku, převážně v počátku období oznámení své kandidatury [45; 46].

4 METODIKA

Ke zpracování dat byla použita jedna z kvalitativních metod výzkumu, konkrétně tematická analýza. Její podstatou je identifikování daných významů, které obsahují jisté části textu a ty jsou následně kódovány – kategorizovány [47]. Tyto kódy jsou posléze rozděleny do jednotlivých kategorií, což vede k jejich zpřehlednění a reorganizaci do nových tematických celků [48]. Výsledky z nich jsou interpretovány. Jednotlivé kódy se mohou opětovat u jednotlivých vyjádření. Nebezpečím tematické analýzy je správné nepochopení a zkomolení jednotlivých narativů. Čtenářem dat je zároveň i jejich badatel, což může vést ke zkreslení interpretace výsledků. Tento fakt je ošetřen tím, že příklady jednotlivých zkoumaných dat budou uvedeny v rámci výsledné výzkumné části [47].

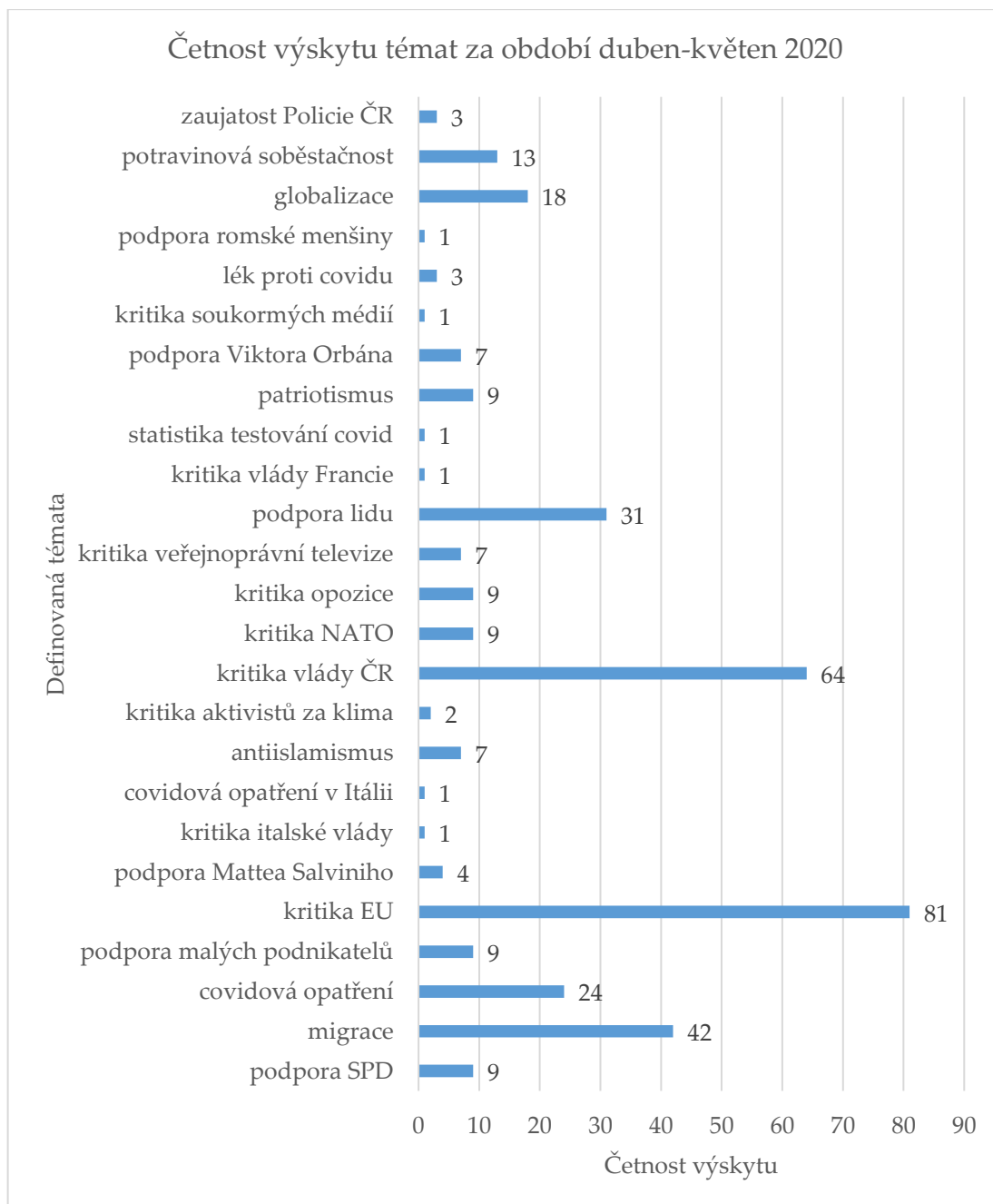
4.1 Jednotlivé kroky tematické analýzy

V první fázi analýzy došlo k seznámení s daty a jejich opakované čtení. Tato fáze cílila na prvotní porozumění a seznámení s obsahem daných sdělení. Ve druhé fázi došlo ke kódování, pomocí kterého byly jednotlivé narativy rozčleněny do daných kategorií. Tyto kategorie byly identifikovány jako důležité. Tato část je zvaná také jako „otevřené kódování“ a byly díky němu označeny vyvstávající témata a došlo k prvotnímu odkrytí zkoumaného textu. Samotným kódováním dochází k redukci získaných dat, ale vznikají naopak nové fenomény, podobnosti, rozdíly a obecné struktury. Zároveň byly v tuto chvíli identifikovány první vazby a spojení mezi jednotlivými definovanými kódy, ze kterých později vznikly kategorie – axiální kódování. Ve třetím kroku došlo k tzv. selektivnímu kódování, kdy se v jednotlivých kategoriích vybraly ikonické příspěvky a důležité části textu, kterými bylo ilustrováno a opodstatněno jednotlivé zařazení do kategorií a jejich tematické odůvodnění [48; 49].

5 VÝSLEDKY

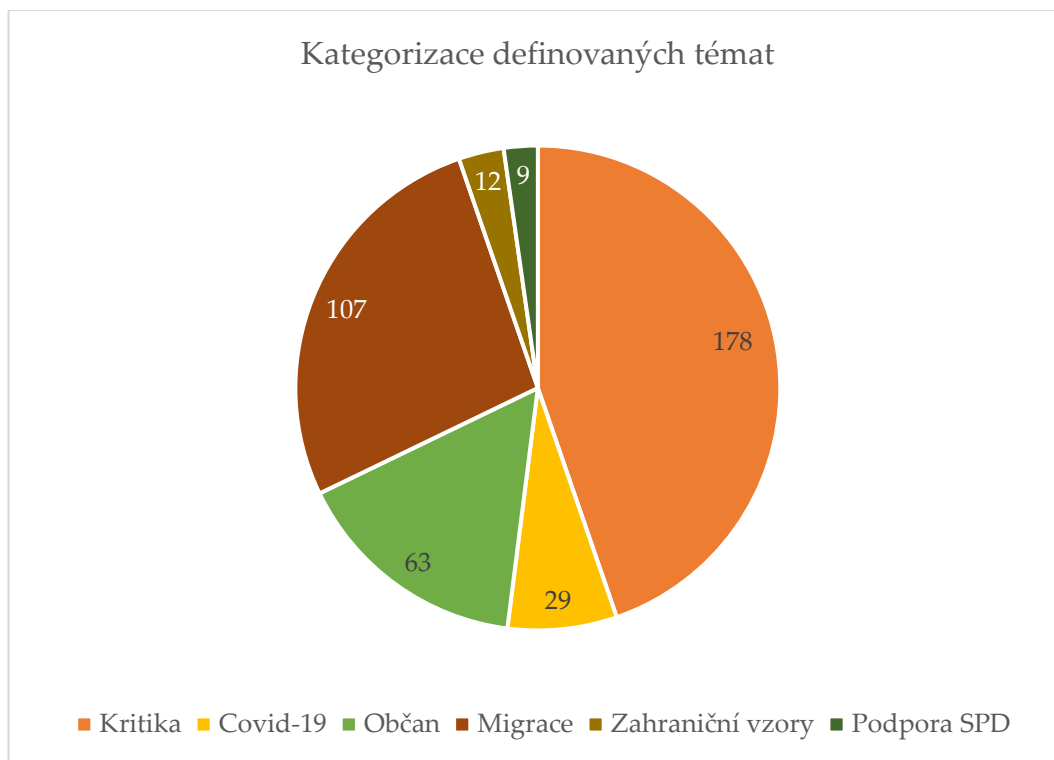
Pro provedení zkoumání byla vytyčena dvě časová období, které v souvislosti s probíhající pandemií byla považována za stěžejní pro zkoumané strany – českou SPD a německou AfD. Tyto strany byly vybrány z důvodu jejich zavedenosti na poli politického spektra po dobu posledních 6 let a zároveň tyto dvě strany ve vybraném období byly součástí Parlamentu, resp. AfD součástí Spolkového sněmu a SPD součástí Parlamentu České republiky. Prvním obdobím byl duben až květen roku 2020, kdy pandemie v Evropě byla na svém počátku. Druhým obdobím byl květen až červen 2021, kdy se v Evropě začalo plošně očkovat obyvatelstvo.

Na základě tematické analýzy twitterového účtu @tomio_cz, který je zároveň oficiálním účtem hnutí SPD byl vytvořen souhrn témat a jejich kategorizace za období duben až květen 2020. V první části z celkových 257 příspěvků (tweetů) byla definována témata viz obrázek č. 2.

Obrázek 2 - Četnost výskytu definovaných témat (@tomio_cz_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]

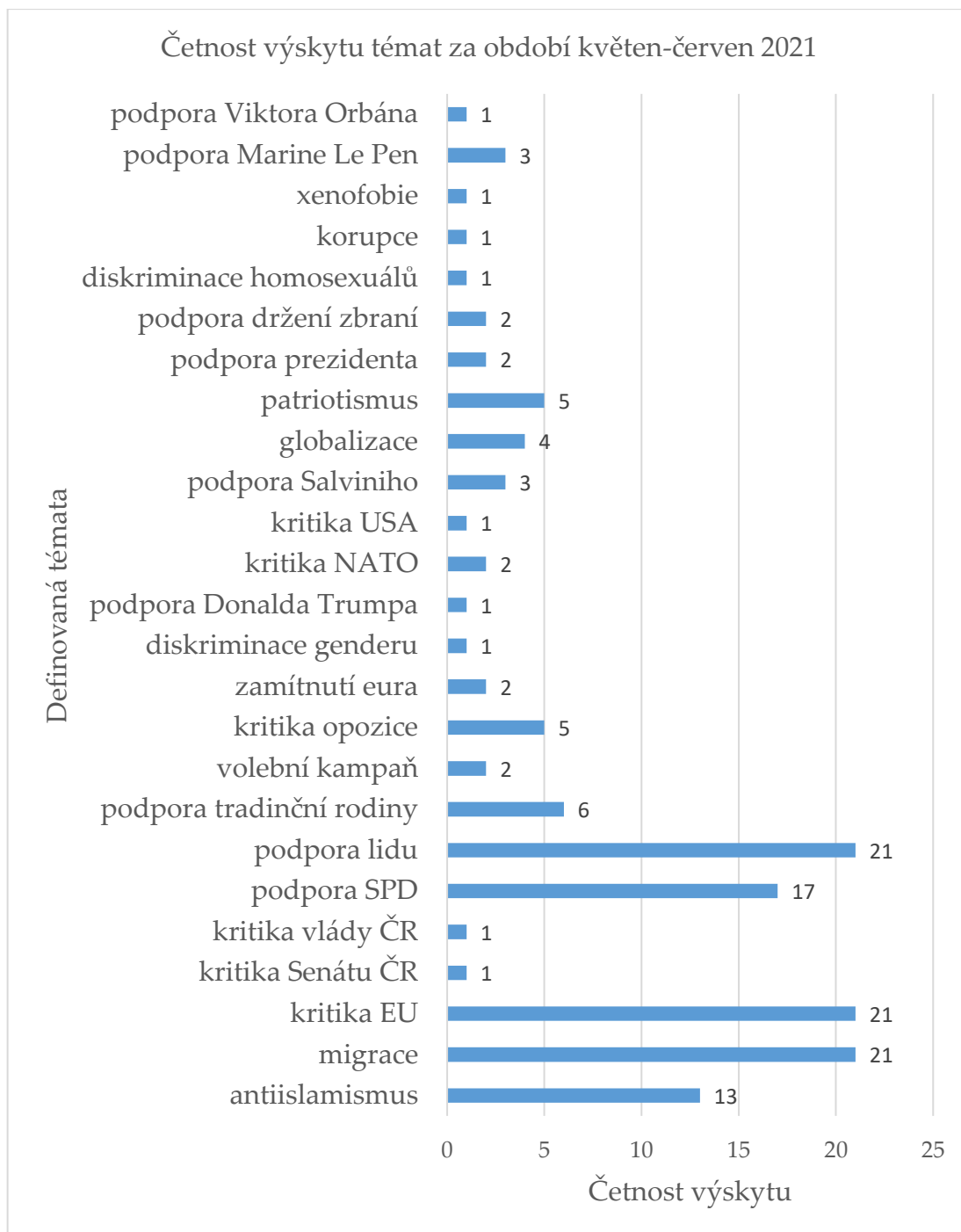
Tato témata byla následně kategorizována do jednotlivých tematických celků viz obrázek č. 3. Jejich konkrétní rozčlenění a odůvodnění je více okomentováno v kapitole 6.

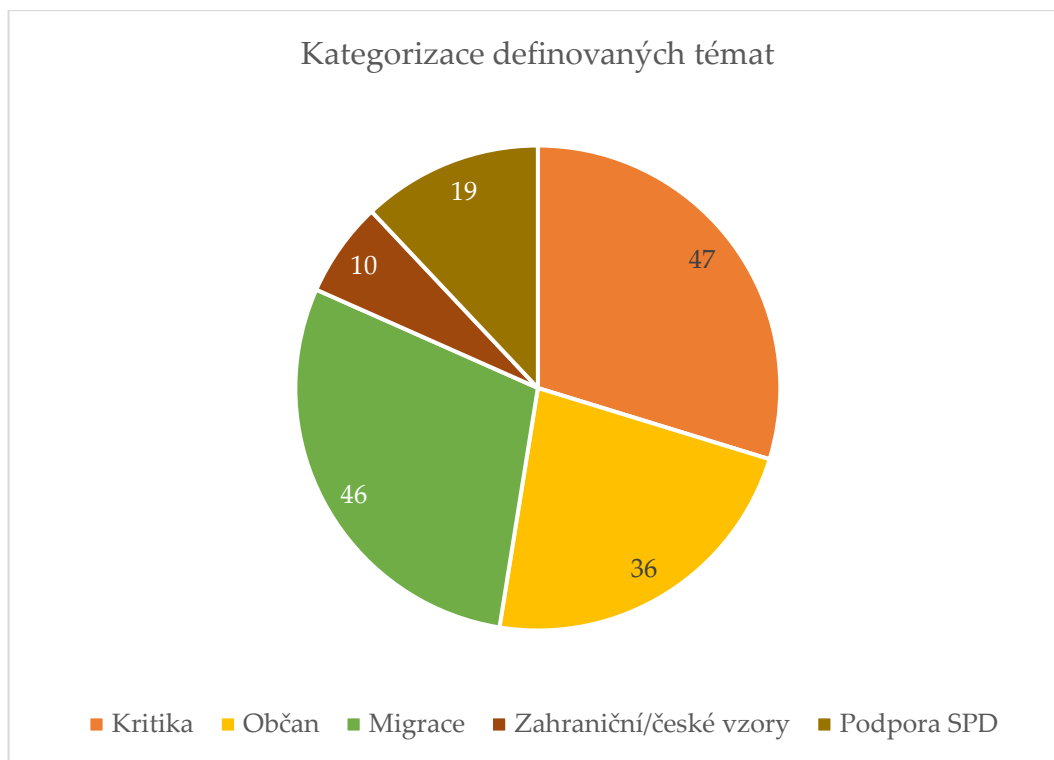
Obrázek 3 - Kategorizace definovaných témat (@tomio_cz_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]

Do kategorie kritika byla zařazena témata: zaujatost Policie ČR, kritika soukromých médií, kritika vlády Francie, kritika veřejnoprávní televize, kritika opozice, kritika NATO, kritika vlády ČR, kritika aktivistů za klima, antiislamismus, kritika italské vlády, kritika EU. V kategorii Covid-19: lék proti covidu, statistika testování na covid, covidová opatření v Itálii a covidová opatření. Do kategorie migrace bylo zařazeno: globalizace, patriotismus, podpora lidu, antiislamismus a migrace. Kategorie zahraniční vzory obsahuje: podporu Viktora Orbána, podporu Mattea Salviniho a covidová opatření v Itálii. Do poslední kategorie podpora SPD byla zařazena pouze podpora SPD.

Stejný postup byl proveden i u druhého období – květen až červen 2021 viz obrázek č. 4 a obrázek č. 5. V tomto období bylo analyzováno celkem 100 příspěvků.

Obrázek 4 - Četnost výskytu definovaných témat (@tomio_cz_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]

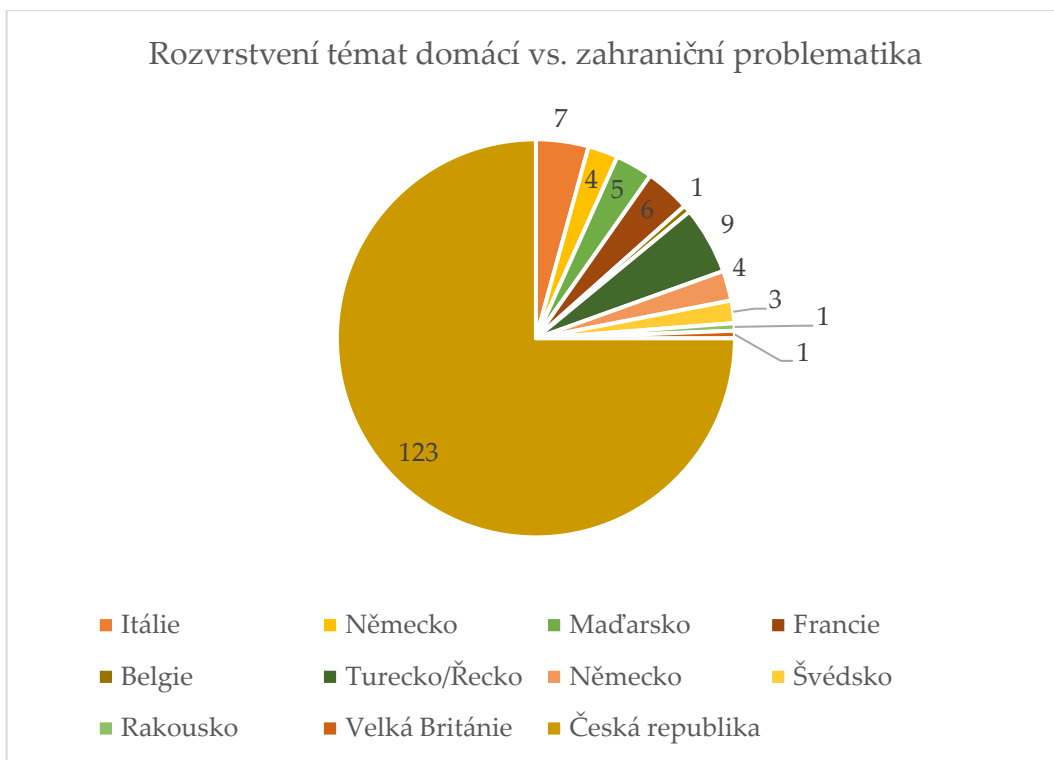

Obrázek 5 - Kategorizace definovaných témat (@tomio_cz_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]

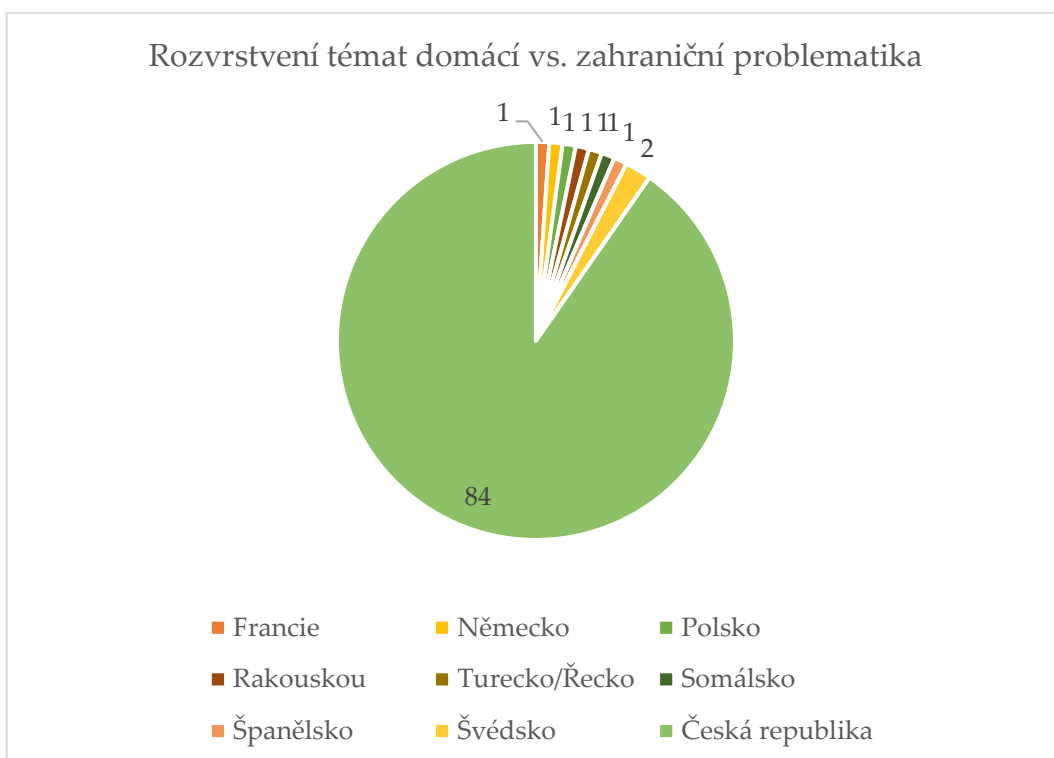
Rozvrstvení jednotlivých témat:

Kritika: kritika USA, kritika NATO, diskriminace genderu, zamítnutí eura, kritika opozice, kritika vlády ČR, kritika Senátu ČR, kritika EU, antiislamismus. Občan: diskriminace homosexuálů, podpora držení zbraní, patriotismus, diskriminace genderu, podpora tradiční rodiny, podpora lidu. Migrace: xenofobie, podpora držení zbraní, patriotismus, globalizace, migrace, antiislamismus. Zahraniční/české vzory: podpora Viktora Orbána, podpora Marine Le Pen, podpora prezidenta, podpora Salviniho, podpora Donalda Trumpa. Podpora SPD: podpora SPD, volební kampaň.

Zajímavým fenoménem se stalo i rozvrstvení témat na základě toho, zda se týkají domácí nebo zahraniční problematiky. V prvním sledovaném období bylo rozvrstvení viz obrázek č. 6, v druhém období viz obrázek č. 7.

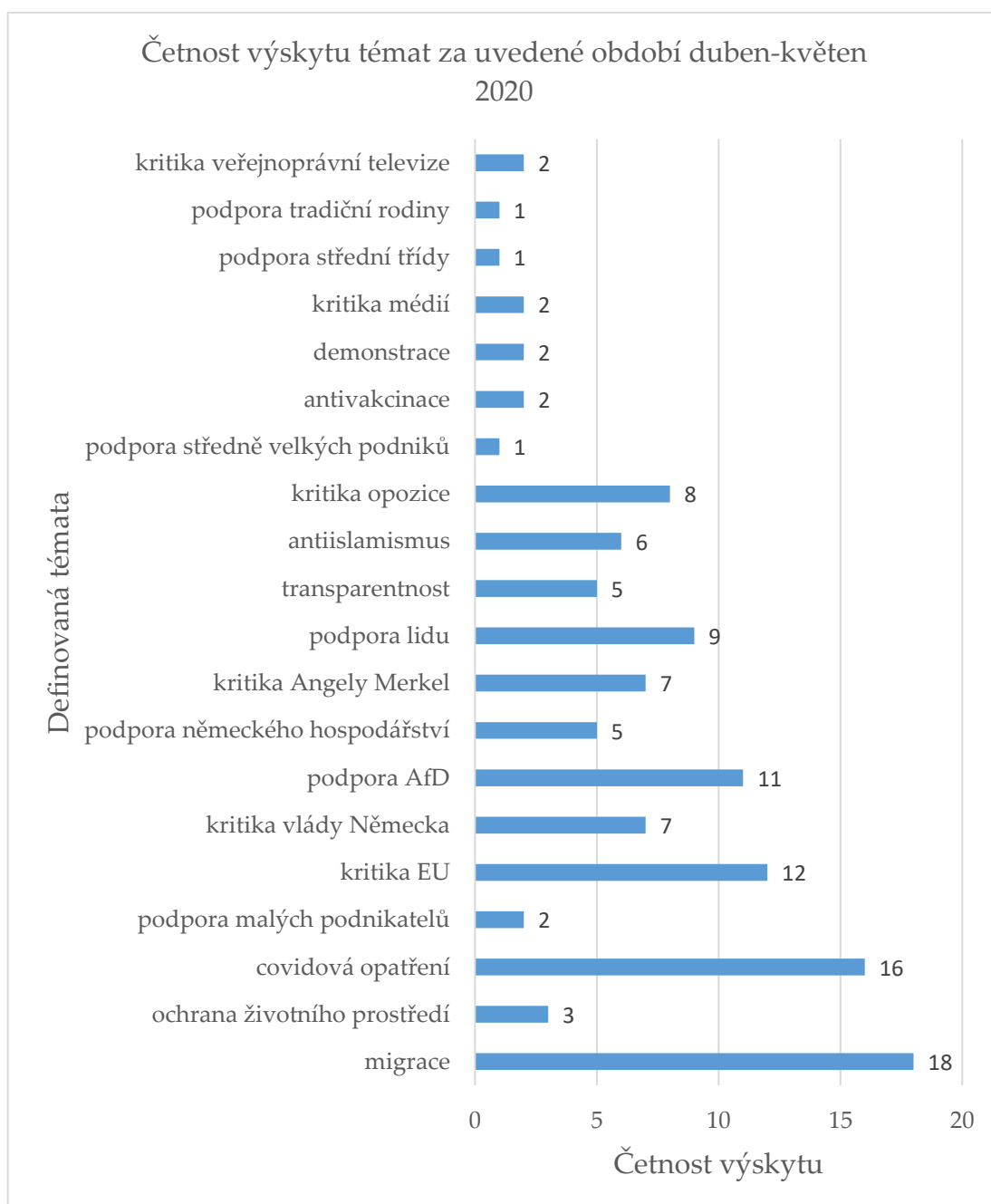

Obrázek 6 - Rozvrstvení témat domácí vs. zahraniční problematika (@tomio_cz_duben, květen 2020)
[vlastní zpracování]

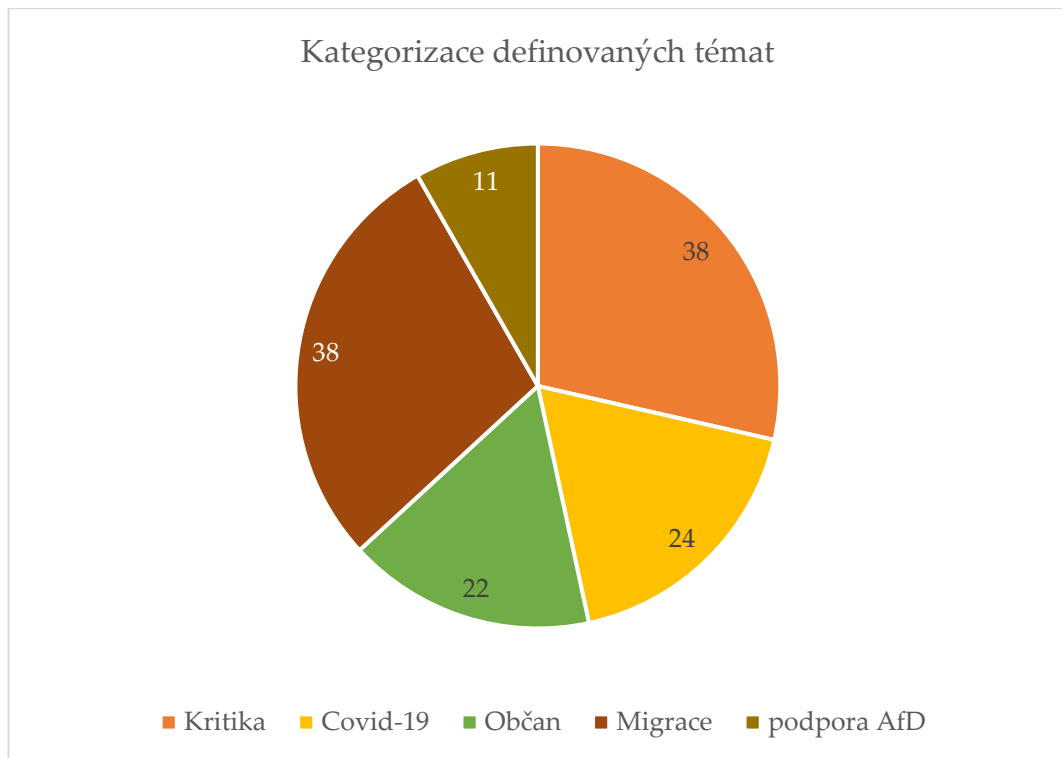

Obrázek 7 - Rozvrstvení témat domácí vs. zahraniční problematika (@tomio_cz_květen, červen 2021)
[vlastní zpracování]

Stejným způsobem, kterým proběhla analýza twitterového účtu předsedy strany SPD Tomia Okamury proběhla i analýza oficiálního účtu německé strany AfD na twitterovém profilu @AfD. Za první období bylo analyzováno celkem 91 příspěvků. V druhém období se počet zvýšil na 154. Výsledky za první období – četnost výskytu témat viz obrázek č. 8, kategorizace témat viz obrázek č. 9. Výsledky druhého období viz obrázek č. 10 a obrázek č. 11.

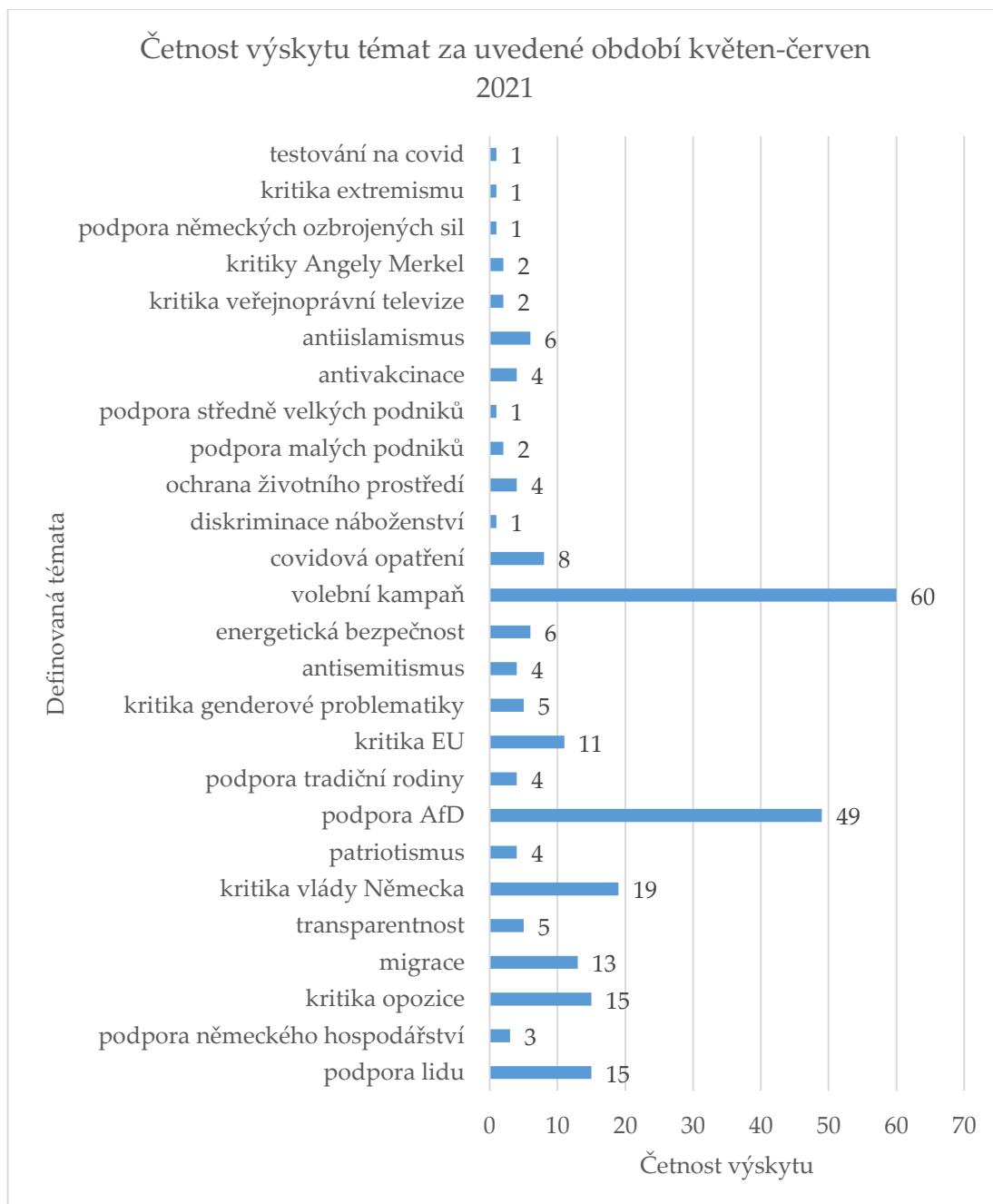
Obrázek 8 - Četnost výskytu definovaných témat (@AfD_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]

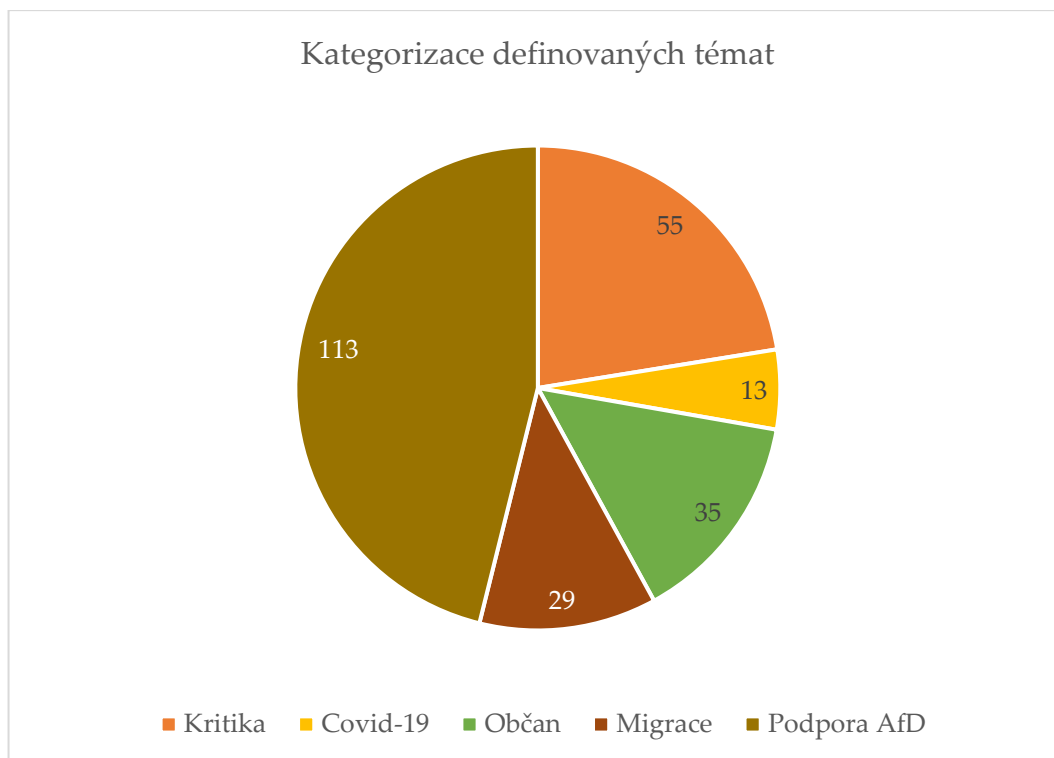
Obrázek 9 - Kategorizace definovaných témat (@AfD_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]

Rozvrstvení do jednotlivých témat:

Kritika: kritika veřejnoprávní televize, kritika médií, kritika opozice, kritika Angely Merkel, kritika vlády Německa, kritika EU. Covid-19: antivakcinace, covidová opatření. Občan: podpora tradiční rodiny, podpora střední třídy, demonstrace, antivakcinace, podpora lidu, podpora malých podnikatelů, transparentnost. Migrace: antiislamismus, podpora lidu, podpora německého hospodářství, migrace. Podpora AfD: podpora AfD.

Obrázek 10 - Četnost výskytu definovaných témat (@AfD_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]

Obrázek 11 - Kategorizace definovaných témat (@AfD_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]

Rozvrstvení do jednotlivých témat:

Kritika: kritika extremismu, kritika Angely Merkel, kritika veřejnoprávní televize, kritika genderové problematiky, kritika EU, kritika vlády Německa, kritika opozice. Covid-19: testování na covid, antivakcinace, covidová opatření. Občan: antivakcinace, podpora malých podniků, diskriminace náboženství, kritika genderové problematiky, podpora tradiční rodiny, patriotismus, podpora lidu. Migrace: podpora německých ozbrojených sil, antiislamismus, diskriminace náboženství, antisemitismus, patriotismus, migrace. Podpora AfD: volební kampaň, podpora AfD, patriotismus.

6 DISKUZE

Jednotlivá kategorizace vycházela z twitterových příspěvků na profilech stran. Předpoklad, že se používaná rétorika bude dotýkat výhradně, nebo alespoň ve valné většině problematiky spojené s probíhající pandemií byla vyvrácena již v prvním zkoumaném období obou stran. V průběhu dubna a května roku 2020 se SPD vyjadřovala převážně kriticky vůči vládě, vůči EU, vůči opozici nebo vůči veřejnoprávním médiím. Z tohoto důvodu lze tedy usoudit, že jejich tradiční téma nevytizelo, naopak ho probíhající dynamická doba, která si žádala velmi rychlá, striktní, ale zároveň funkční řešení ještě více umocnila. Díky přesunu většiny aktivit na internet se dal očekávat i nárůst sledujících na twitterovém profilu SPD, resp. předsedy Tomia Okamury. Na začátku dubna 2020 profil @tomio_cz byl sledován 15,4 tisíci odběrateli a tento počet se za sledované 2 měsíce zvýšil o 2,5 tisíce na 17,9 tisíc sledujících. O rok později na začátku května profil dosáhl 27,1 tisíce sledujících a po 2 měsících se jejich počet zvýšil o 2,1 tisíce na celkových 29,2 tisíce.

V rámci prezentace strany a jejích názorů ve veřejném prostoru se v prvním období díky přísným protiepidemickým opatřením nekonaly žádné větší demonstrace či protesty, kterých by se strana SPD oficiálně účastnila nebo by je organizovala. Veřejná vystoupení tak byla omezena výhradně na tiskové konference, kterých se v průběhu těchto dvou měsíců konalo celkem pět. Na těchto tiskových konferencích se strana stále držela svých typických témat a problematiky spojené s koronavirovou pandemií se dotkli buď okrajově, nebo vůbec. Tomio Okamura na tiskové konferenci ze dne 7.4.2020 řekl: *„Nyní bych se vyjádřil k aktuální situaci v souvislosti s koronavirem v Evropské unii. Soudní dvůr Evropské unie v Lucemburku minulý týden rozhodl, že tři země Česká republika, Polsko a Maďarsko odmítáním povinného přerozdělování migrantů nesplnily povinnosti plynoucí z práva Evropské unie [50].“* Z této věty je patrný úhyb od koronavirové pandemie k tradičnímu tématu

migrace. Podobně tomu tak bylo i na následujících tiskových konferencích, kdy se strana vyjadřovala ohledně nedostatečné finanční kompenzace pro malé podnikatele, osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“), pracovníky na dohody o provedení práce a další. Svým negativním postojem ovšem strana výhradně kritizovala vládu za neuvážené hospodaření se státním rozpočtem.

Místo vlastních názorů na řešení situace se vyskytuje pouze dehonestace názorů jiných politických subjektů a kritika se tak stala nejčastějším tématem analyzovaných příspěvků, na druhém místě se objevila problematika migrace a třetím zájmovým předmětem byl občan samotný. Strana velmi často klade důraz na občana a podporuje v jeho vidění pouze ty slušné, pracovitě a znevýhodněné. V tomto prvním období Tomio Okamura vůbec nepoužívá klíčová slova pro snadné vyhledávání jakéhokoliv příspěvku s danou tématikou tzv. hashtagy, kterými by bylo možné zvýšit dosah jeho tweetů.

Jak zmiňuje Wood v článku zkoumajícím šíření konspiračních teorií na Twitteru v důsledku epidemie viru Zika v letech 2015 až 2016, stále převažují v tematicky zaměřených příspěvcích spíše řečnické otázky. To odpovídá předchozímu pozorování, že šíření fám je často doprovázeno zřeknutím se nejistoty, a také jednoduchému kladení otázek jako běžnému rétorickému rysu konspiračních teorií. Tento styl argumentace využívá návodné otázky k podkopání odborných vysvětlení, aniž by se otevřel kritice tím, že by poskytl alternativu [51]. Viz příspěvek Tomia Okamury ze 7.5.2020 na obrázku č. 12.

Tomio Okamura
@tomio_cz

...

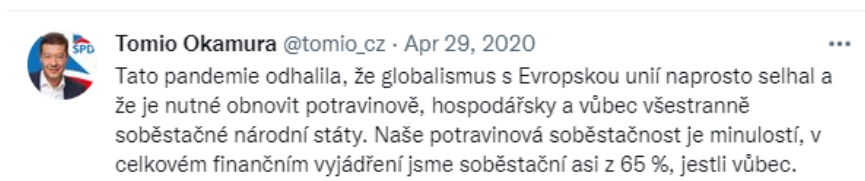
Ministr vnitra Hamáček z ČSSD má co vysvětlovat. Afghánec podezřelý z pokusu o vraždu své partnerky v Německu vstoupil v úterý na území ČR na hraničním přechodě Krásný les na Ústecku. Jak je možné, že hranice překročil, když hranice mají být v době stavu nouze uzavřeny a chráněny?

1:58 dop. · 7. 5. 2020 · Twitter for iPhone

Obrázek 12 - Twitterový příspěvek z profilu @tomio_cz 7.5. 2020 [52]

Překvapivě ani ve druhém sledovaném období, v čase počátku plošného očkování obyvatel se strana neuchýlila výhradně k pandemické problematice, naopak ji ještě více umírnila a v online prostoru koronaviru nevěnovala žádnou pozornost. Během tiskových konferencí, kterých ve sledovaném období bylo 7, se neobjevily nové motivy. Ve spojitosti s pandemií byl na tiskové konferenci z 25. 5. 2021 a 1. 6. 2021 zmíněný Covid Pass, tedy průkaz o prodělaném očkování proti nemoci Covid-19. I zde bylo možné pozorovat již známý fenomén inklinace k tradičnímu tématu, kterým je kritika Evropské unie, která Covid Pass propagovala. Oproti sledovanému období v roce 2020 se strana zejména v online prostoru zaměřila i na podporu sebe samotné, na vyzdvihování silných stránek, úspěchů, kterých dokázala atp. Tuto rétoriku lze odůvodnit nadcházejícími volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se konaly v říjnu roku 2021. V průběhu května a června 2021 tak strana započala svou volební kampaň, kterou zmínila i na tiskové konferenci z 15. 6. 2021. Tomio Okamura řekl: „*Druhým tématem, které jsem chtěl zmínit je volební kampaň SPD, zmíním, protože široce bylo medializováno od minulého týdne naše noviny Na vlastní oči, a hlavně zadní strana, kde je právě ten projekt SPD: Kvalitní české potraviny za dostupné ceny. Viděl jsem, že některá média, která jsou na straně Evropské unie a jsou proti zájmům českých občanů například server Seznam Zprávy, tak neustále kritizují náš návrh, že si budou moci občané na jarmarcích SPD, na českém jarmarku SPD koupit potraviny*

za skutečně levné ceny. [53]“ Na tomto výroku můžeme pozorovat jasné zacílení na „pocitivého, slušného, pracovitého občana“, zároveň kritiku mířenou na proevropská média a kritiku státu obecně resp. vlády, která nevhodně hospodaří se státním rozpočtem a Česká republika tak ztrácí svou potravinovou soběstačnost v produktech, které je možno na našem území vypěstovat. Ostatně potravinová soběstačnost se jako téma objevovalo ve 13 twitterových příspěvcích z předchozího období viz obrázek č. 13 doplněný o obrázek viz příloha č. 1. Ve zkoumaném časovém rozmezí roku 2021 už se o potravinové bezpečnosti na Twitteru Tomio Okamura nezmínil, držel se ovšem tradičních témat migrace, kritiky, vzbuzení nesnášenlivosti a xenofobie. I na tomto lze sledovat jistou setrvačnost a kontinuitu v předkládaných tématech, která jsou téměř neměnná.

Obrázek 13 - Twitterový příspěvek z profilu @tomio_cz 29. 4. 2020 [54]

V sousedním Německu je situace na pravicové politické scéně odlišná, ale svým způsobem i stejná. I německá AfD na svém Twitteru kritizuje členství země v Evropské unii, členství v NATO, v OSN, nechybí ani kritika Angely Merkel (tehdejší německé kancléřky) nebo kritika opozičních stran. Společným předmětem zájmu je také migrace, která obzvlášť v Německu velmi rezonuje mezi obyvatelstvem a je ještě více aktuální než v České republice.

V prvním sledovaném období, kdy profil sledovalo 159 tisíc uživatelů se v příspěvcích objevila tematika migrace stejně často, jako tematika kritiky na výše zmíněné skupiny. Na konci května roku 2020 se počet uživatelů zvýšil na 161 tisíc. V porovnání s SPD se ovšem AfD častěji zabývá pandemií. Ve svých příspěvcích zmiňuje v roce 2020 své postoje vůči vyhlášeným

opatřením viz obrázek č. 14 (volně přeloženo: *Pokud se podaří dodržet pravidla bezpečného #chování, mělo by být #obchodům a poskytovatelům služeb umožněno otevřít co nejdříve, říká zástupkyně federální mluvčí #AfD Alice #Weidel.*) a nebojí se ve stejném roce poukázat na své antivakcinační postoje viz obrázek č. 15 (volně přeloženo: *Jasně ne #povinnému očkování, #imunitnímu průkazu a #špehování říká @StBrandner*).

Obrázek 14 - Twitterový příspěvek z profilu @AfD_15.4.2020 [55]

Obrázek 15 - Twitterový příspěvek z profilu @AfD_2.5.2020 [56]

V roce 2021 v Německu probíhaly volby do spolkového sněmu, a tak orientace AfD na Twitteru směřovala tematicky významně k podpoře strany samotné v počtu 42 z celkových 151 příspěvků, zároveň k předvolební kampani strany a k výzvám silného patriotismu.

Počet sledujících twitterového profilu AfD se během května a června 2021 zvýšil o jeden tisíc z počátečních 169 tisíců na konečných 170 tisíc sledujících. Samozřejmě nezmizela obvyklá témata migrace a kritiky „kohokoliv a čehokoliv“. Příspěvků týkajících se pandemie oproti předchozímu zkoumanému období ubylo a ty, které byly zveřejněny se zabývaly především negativním přístupem k povinnému očkování. AfD silně bránila občany před povinností se očkovat, před zavedením Covid Passu a před očkováním dětí. V rámci tohoto antivakcinačního kanálu AfD zmiňuje v příspěvku

i odborníky/vědce, kteří jasně tvrdí, že očkování dětí nedoporučují viz obrázek č. 16 (volně přeloženo: *Očkování dětí: berte varování odborníků konečně vážně. Stále více odborníků se vyslovuje proti očkování #Corona u zdravých dětí. #AfD požaduje, aby tyto názory odborníků byly konečně brány vážně.*)

Obrázek 16 - Twitterový příspěvek z profilu @AfD_15.6.2021 [57]

Na základě příspěvků bylo zřejmé i to, jak se jednotlivé strany orientují na zahraničí. V případě AfD se veškerý obsah příspěvků týkal výhradně samotného Německa. Oproti tomu u SPD, kdy v prvním období 75 % celkového počtu příspěvků odkazovaly, nebo směřovaly k zahraničí. Často se orientovaly na Itálii z důvodu jejího největšího zasažení pandemií nebo k Turecko/Řeckým hranicím, kde SPD poukazovala na problematiku migrantů a migrace obecně a tento konflikt předkládala jako „odstrašující“ případ, jak může migrace vygradovat.

V druhém období, v roce 2021 se naopak zahraniční témata stáhla na minimum a veškerá pozornost se zaměřila na Českou republiku. Důvodem může být již zmíněná předvolební kampaň strany, kdy zacílit na českého občana a přilákat ho na svou stranu byl hlavní cíl jejich vystupování.

Německá strana ve svých příspěvcích používá velmi často klíčová slova (hashtagy). Z celkového počtu 103 příspěvků v prvním období AfD hashtag použila u 87 tweetů. I tento krok stranu pomáhá na internetu zviditelňovat a uživatelsky více zpopularizovat, protože se k příspěvkům mohou čtenáři velmi snadno a rychle dostat.

Tak jako se SPD ve veřejném prostoru na oficiálních demonstracích nebo protestech neobjevovala, a tak tematické analýze byly podrobeny tiskové konference této strany, tak německá AfD se naopak podobných veřejných akcí účastnila, ovšem sama je nikdy nepořádala [58]. Účastníky těchto akcí byla zvláštní směs lidí složená z extremistů z pravého i levého politického spektra, příznivců konspiračních teorií, antisemitů, přívrženců AfD, militantní autonomní levice, ezoteriků a obyčejných lidí, kteří byli kritičtí k uzávěrám, opatřením a později i k pomalému tempu očkování [59; 60; 61].

Tato různorodě složená skupina neodpovídala žádné definici, proto německé zpravodajské služby vytvořili vlastní pracovní definici těchto veřejných událostí jako „akce, které porušují legitimitu státu a tím ohrožují Ústavu“ [62]. Na protestech, které se konaly v dubnu 2020 se v celém Německu setkala až 10 000 občanů, aby vyjádřili svůj nesouhlas a strana AfD této situaci náležitě využila. Možnost se veřejně prezentovat před tak velkým publikem byla krokem zpět do celonárodní konverzace. Sám vedoucí berlínské pobočky AfD Nicolaus Fest prohlásil: „Krise se blíží, ještě tu není.“ Tím upozornil na sílu své strany pro boj s koronavirem. Jiný člen AfD Robert Falc na protestu v Magdeburku naopak prohlásil, že tato takzvaná pandemie není nic jiného než chřipka. Obecné zlehčování pandemie přispívalo AfD k jejímu rozvoji společně s faktem, že se Německo s pandemií v první vlně dokázalo dobře vypořádat a tím tak byly podporovány různé konspirační teorie týkající se koronaviru [58].

Studie, která zkoumala telegramové příspěvky 6 krajně pravicových uskupení z Francie, Německa, Švédska a Velké Británie (celkem 209 za období 22. 2. 2020 až 22. 4. 2020) došla ve svém výzkumu k výsledkům, které je možné porovnat s provedenou analýzou AfD a SPD. Vyhodnocením tematické analýzy bylo definováno 6 témat, kterým se příspěvky vztahující se k předem určeným

slovům (koronavirus, zdravotnická krize, Covid-19, lockdown aj.) věnovaly a které se tak staly typickým narativem těchto politických subjektů ve vybraném období a dá se předpokládat, že i dále. Mezi výsledná témata patří: migrace, globalizace, vláda/správa veřejných věcí, svoboda, odolnost a konspirace [63]. Zde je jasně viditelné, že ne jenom pro námi vybrané pravicové strany jsou tato témata fenoménem, ale stejných cílů se snaží pravicová a krajně pravicová uskupení dosáhnout napříč Evropou.

Neomezené prostředí internetu tyto teorie šířilo mezi své publikum a například americký neonacistický web Daily Stormier satirizoval hygienické pokyny úřadů s komentářem – „Nemusíte si mýt ruce po dobu 20 vteřin, pokud jste právě neprováděli doslova nouzovou pitvu shnilé mrtvoly bez jakýchkoliv rukavic. Představa, že koronavirus je nebezpečný, je mystifikace. Je zhruba stejně nebezpečný jako chřipka.“ Tato stránka se také na svém banneru několik týdnů honosila s dnes již proslulou znělkou „Je to jen chřipka, brácho“, jako odznak veskrze americké, pohodové a nesmlouvavé drsnosti [27].

K šíření nepravdivých informací přispěl také snímek Plandemic, který vyvolal na sociálních sítích velkou vlnu odezvy mezi uživateli. Samotný termín „plandemie“ byl poprvé na síti Twitter použit již 24. ledna 2020. Na své síle nabral díky zveřejněnému snímku. Průměrně se o plandemii zmiňovalo 1246 tweetů denně. Průměrný počet tweetů za den vzrostl více než desetinásobně z 612 před filmem na 10657 po filmu. Po zveřejnění filmu se konverzace změnila jak z hlediska typu vytvářeného obsahu, tak z hlediska toho, jaký obsah se těšil největšímu zájmu ostatních uživatelů Twitteru. Dopad filmu na svobody a volnosti byl zmiňován výrazně častěji a získal více reakcí po uvedení dokumentu [31].

Konkrétně v Německu šíření nepravdivých zpráv pomohly i známé osobnosti – veganský kuchař Attila Hildmann nebo zpěvák Xavier Naidoo, kteří své sociální sítě s tisíci až miliony sledovateli proměnili v ohnisko konspiračních teorií. Obecně byl viditelný i nárůst čtenářů dalších dezinformačních platforem, například německý KenFM, kde se před pandemií počet sledovatelů pohyboval kolem stovek, maximálně tisíců. Pouze za duben 2020 tento počet vzrostl o 75 tisíc. Jiný dezinformační magazín Rubicon svou čtenářskou základnu během jednoho měsíce zvýšil o zhruba 50 tisíc lidí [60].

Demonstrace a protestní akce byly obzvlášť v Německu často přirovnávány k akcím konaným v roce 2015 týkajících se uprchlické krize, kdy spojení účastníků akce bylo považováno za líhni krajně pravicového extremismu a tento fenomén přetrval i do období pandemie [58]. Německý deník Die Welt o protestech v rámci pandemické krize hovoří i jako o možných ohniscích nákazy [59]. Jisté znepokojení pramenící z probíhajících protestů spočívá také v neodhadnutelném množství příznivců těchto vyhraněných názorů. Na to reaguje Smejkalová ve svém článku: *„Znepokojení pramení také z toho, že tisíce demonstrantů zřejmě představují jen špičku ledovce daleko širšího protestního hnutí, jehož hlavní platformou je internet [60].“*

Hrozbou se také stala komunikační platforma Telegram, která svými chatovacími místnostmi ubírá možnost kontroly nad zveřejňovaným obsahem oproti tradičním sociálním sítím typu Facebook nebo Twitter, které mají jasně definované moderátory a metody detekce nevyžádaného obsahu [60].

Ciarán O'Connor ve svém výzkumu zabývajícím se konspiračními teoriemi, které se týkají pandemie na platformě Telegram upozorňuje na případy odkazování čtenáře na první pohled věrohodné servery, kterými konspirátoři podporují svá tvrzení. Nejčastěji odkazovanou doménou

byla konspirační stránka infowars.com. Tato doména byla pravidelně citována v převážně nacistických skupinách na Telegramu [64].

Vědci z Mercator Forum Migration und Demokratie z Technické univerzity v Drážďanech zkoumali facebookové příspěvky politických stran s ohledem na jejich vývoj v rámci pandemie. Jedním z 12 sledovaných států byla i Slovenská republika. Všechny parlamentní strany tematice pandemie věnovaly svůj prostor na sociálních sítích – konkrétně v rámci zkoumaného období od 1. března 2020 do 31. dubna 2021 se počet příspěvků stran týkajících se koronaviru pohyboval zhruba kolem 24 % [65].

Autoři této studie došli k závěru, že strana LSNS přibližně třetinu všech svých uveřejněných příspěvků věnovala pandemii Covid-19. Například téma migrace parlamentní strany na Slovensku absolutně upozadily – LSNS svému tradičnímu tématu nevěnovala za zkoumané období ani jeden příspěvek. Zajímavým sledovaným jevem bylo snižování počtu voličů strany Sme rodina a LSNS. Důvod tohoto úbytku u Sme rodina autoři zdůvodňují vládní krizí v důsledku kontroverzního vedení pandemie Igorem Matovičem. V případě LSNS je krize způsobená touhou předsedy strany po moci, která mnohé voliče odradila a vznik nového hnutí Republika složeného z bývalých členů LSNS [65].

Německý týdeník Der Spiegel poukázal na výzkum týkající se přijetí koronavirových opatření mezi občany a výsledky se značně lišily mezi příznivci AfD a zbytkem obyvatelstva. 59 % podporovatelů AfD považuje opatření za přehnaná. U 70 % zbývajících obyvatelstva jsou opatření v pořádku [60].

Obecně lze říci, že lidé byli velmi kritičtí k uzávěrám a později i k pomalému tempu očkování, z čehož vyplýval i strach vládnoucí strany CDU/CSU a naopak velmi nahrával AfD, která z těchto obav těžila a získávala na síle obzvláště na východě země v Sasku-Anhaltsku, kde v roce 2016 (díky uprchlické krizi

a s ní souvisejícím strachem obyvatelstva) AfD získala 24,3 % hlasů (nejlepší výsledek AfD v celé své historii) a dalo se tedy očekávat její vítězství i v roce 2021 v rámci voleb v této zemi. Nakonec se vítězem stala CDU/CSU s 36,8 % hlasů a AfD překvapivě mírně oslabila na výsledných 21,5 % hlasů [61].

Celkově je tedy možné pozorovat vzrůstající tendence jak AfD tak SPD ve chvíli krize, kdy jsou lidé snadněji ovlivnitelní a je možné je získat na svou stranu a přilákat je na konkrétní a znělá hesla, kterými se obě strany charakterizují.

Možnou hrozbou pro Německo, Českou republiku a potažmo i celý svět je ovšem bezbřehé moře internetu. Jak bylo výše zmíněno, je jasně definovatelný počet příznivců v rámci aktivit ve veřejném prostoru, ovšem odhadovat, kolik lidí tíhne k vyhraněným, až extremistickým názorům v rámci online prezentace je velmi těžké, až nemožné.

Hypotéza č. 1 – Německá AfD v období duben až květen 2020 více než polovinu twitterových příspěvků na svém oficiálním profilu věnovala probíhající pandemii Covid-19.

V rámci tematické analýzy bylo v prvním období analyzováno 91 příspěvků. Svým obsahem se tématu pandemie/koronaviru/Covid-19 zabývalo jen 16 z nich, což je pouhých 17,6 % příspěvků. Na základě již zmíněných informací je možné hypotézu č. 1 zamítnout.

Hypotéza č. 2 – Strana SPD se v období květen až červen 2021 více zaměřila na tematiku očkování a od svých tradičních témat upustila.

V rámci tematické analýzy bylo v období květen až červen 2021 analyzováno 100 příspěvků. Svým obsahem se tématem očkování/vakcinace nezabýval ani jeden z nich. Na základě již zmíněných informací je možné hypotézu č. 2 zamítnout.

7 ZÁVĚR

Očekávaný nárůst pravicového extremismu na základě pandemie Covid-19, potažmo pandemie strachu, bylo možné pozorovat ve chvíli největšího výskytu této nemoci ve vybraných analyzovaných státech. Jak je ovšem typické pro pravicově extremistické strany, jejich rétorika je silná v ohrožených momentech, tedy ve chvíli, kdy je snadné napadnout zavedený systém, který je ve vypjatém momentu oslabený. Tohoto jevu si bylo možné všimnout v rámci provedené analýzy. Ve chvíli opadnutí krize se strany opět začaly vracet ke svým zavedeným tématům a snažily se své voliče oslovit tradičními narativy.

Na základě provedené tematické analýzy byly obě stanovené hypotézy vyvráceny. V rámci online i off-line prezentace se strany nezaměřovaly výhradně na tematiku spojenou s onemocněním, ale ve většině případů se obě strany věnovaly prosazování svých zavedených zájmů s ohledem na vyhlášené volby v obou státech. V tu chvíli analyzované SPD i AfD otočily svou rétoriku významně k propagování sebe samých a k oslovení potenciálního voliče.

Významnou hrozbou bylo identifikováno nekontrolovatelné šíření nepravdivých, nepodložených, zmanipulovaných a neúplných informací prostřednictvím internetu, kdy obzvlášť ve chvíli krize je uživatel sociálních sítí (kde se tyto informace šíří nejrychleji) ohrožen. Intuitivně se totiž každý takový uživatel stahuje k jednodušší formě podaných informací. Jejich zdroj nebo kvalita jsou v tuto chvíli až na druhém místě.

Samotný nábor aktivních členů do pravicově extremistických stran následně probíhá prostřednictvím demonstrací a veřejných akcí. V důsledku probíhající pandemie se počet těchto aktivit snížil a byly pouze jakousi špičkou ledovce neidentifikovatelného počtu příznivců, kteří zůstali v určitém bezpečí svých domovů. Otázkou tedy zůstává, jak podchytit tyto „neaktivní“ členy,

aby nedošlo k nekontrolovatelnému šíření mnohdy až radikálních názorů mezi další obyvatelstvo.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

SPD	Svoboda a přímá demokracie
TSS	Trikolora Svobodní Soukromníci
SRN	Spolková republika Německo
AfD	Alternative für Deutschland
EU	Evropská unie
ĽSNS	Ľudová strana Naše Slovensko
WHO	Světová zdravotnická organizace
OSN	Organizace spojených národů
ODS	Občanská demokratická strana
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
STAN	Starostové a nezávislí
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
OLANO	OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. Co je extremismus. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>
- [2] CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.
- [3] VEJVODOVÁ, Mgr. et Mgr. Petra. *Politický extremismus a jeho základní charakteristiky. Extremisté na české politické scéně.: Příspěvek na semináři „Politický extremismus – jsme na něj připraveni?“*. Praha: CEVRO Institut, 2012.
- [4] BENEŠ, Jan a Jakub CHARVÁT. *CIVILIA: odborná revue pro didaktiku společenských věd*. 10. Praha: Epocha s. r. o., 2019, . ISSN 1805-3963.
- [5] SALZBORN, Samuel. Extreme Right-Wing Parties in and Against Europe. A Systematizing Comparison. WÖHL, Stefanie, Elisabeth SPRINGLER, Martin PACHEL a Bernhard ZEILINGER, ed., Stefanie WÖHL, Elisabeth SPRINGLER, Martin PACHEL, Bernhard ZEILINGER. *The State of the European Union* [online]. Wiesbaden: Springer Fachmedien Wiesbaden, 2020, s. 103-130 [cit. 2022-03-22]. Staat – Souveränität – Nation. ISBN 978-3-658-25418-6. Dostupné z: [doi:10.1007/978-3-658-25419-3_5](https://doi.org/10.1007/978-3-658-25419-3_5)
- [6] BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

- [7] Volby do Poslanecké sněmovny 2021 Česká republika: Konečné výsledky. In: *Seznam Zprávy* [online]. Praha, 2021 [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/p/vysledky-voleb/2021/parlamentni-volby/>
- [8] ŠTORKÁN, Martin. Václav Klaus nepovede Trikolóru do voleb a nebude kandidovat. ‚Nikdo to nevěděl,‘ říká poslankyně. In: *IRozhlas.cz* [online]. Praha [cit. 2022-03-31]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vaclav-klaus-mladsi-kandidatura-trikolora-volby-konec_2103231216_tzr
- [9] Politický dlouhodobý program SPD. In: *Svoboda a přímá demokracie - SPD* [online]. Praha, 2020 [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/program-vypis/>
- [10] Program: Bráníme normální svět. In: *Trikolora* [online]. 2021 [cit. 2022-01-17]. Dostupné z: <https://volimtrikoloru.cz/program/>
- [11] Německý spolkový sněm. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C4%9Bmeck%C3%BD_spolkov%C3%BD_sn%C4%9Bm
- [12] VIETEN, Ulrike M. The “New Normal” and “Pandemic Populism”: The COVID-19 Crisis and Anti-Hygienic Mobilisation of the Far-Right. *Social Sciences*. 2020, 9(9). ISSN 2076-0760. Dostupné z: doi:10.3390/socsci9090165

- [13] NOVOTNÝ, Lukáš a Daniel ŠÁROVEC. Na vítězné vlně: Analýza úspěchu alternativy pro Německo ve volbách do Spolkového sněmu 2017. *Politické vedy*. 2018, 21(1), 97-118. ISSN 13352741. Dostupné z: doi:10.24040/politickevedy.2018.21.1.97-118
- [14] Alternativa pro Německo. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Alternativa_pro_N%C4%9Bmecko#Volebn%C3%AD_rok_2018
- [15] KLENNER, Manfred, Don TUGGENER a Simon CLEMATIDE. Stance Detection in Facebook Posts of a German Right-wing Party. *Proceedings of the 2nd Workshop on Linking Models of Lexical, Sentential and Discourse-level Semantics*. Stroudsburg, PA, USA: Association for Computational Linguistics, 2017, 31-40. Dostupné z: doi:10.18653/v1/W17-0904
- [16] ANKEL, Sophia. The leader of Europe's largest anti-lockdown movement is facing questions about cash flowing into the group. Now, he's called for protests to be paused. In: *Insider* [online]. 2021 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/leader-of-german-anti-lockdown-group-accused-making-unfair-profit-2021-1>
- [17] Facebook deletes accounts of German anti-lockdown group. In: *Deutsche Welle* [online]. 2021 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z:

<https://www.dw.com/en/facebook-deletes-accounts-of-german-anti-lockdown-group/a-59206831>

- [18] KUPKA, Petr, Martin LARYŠ a Josef SMOLÍK. *Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. ISBN 978-80-210-4845-4.
- [19] Kotlebovy hlídky ze slovenských vlaků nezmizely. Tváří se, že se jen vozí. In: *Česká televize* [online]. Bratislava [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2011309-kotlebovy-hlidky-ze-slovenskych-vlaku-nezmizely-tvari-se-ze-se-jen-vozi>
- [20] WALKER, Shaun. How a Slovakian neo-Nazi got elected. In: *The Guardian* [online]. [cit. 2022-03-31]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/feb/14/how-a-slovakian-neo-nazi-got-elected>
- [21] ALBERTAZZI, Daniele, Donatella BONANSINGA a Mattia ZULIANELLO. The right-wing alliance at the time of the Covid-19 pandemic: all change?. *Contemporary Italian Politics* [online]. 2021, 13(2), 181-195 [cit. 2022-03-08]. ISSN 2324-8823. Dostupné z: doi:10.1080/23248823.2021.1916857
- [22] ARIZA, Cristina. From the Fringes to the Forefront: How Far-Right Movements Across the Globe Have Reacted to Covid-19. *Tony Blair Institute for Global Change* [online]. 2020, 19 [cit. 2022-03-21]. Dostupné

z: <https://institute.global/policy/fringes-forefront-how-far-right-movements-across-globe-have-reacted-covid-19>

- [23] Rassemblement national - RN. In: *France TV info* [online]. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: <https://www.francetvinfo.fr/politique/front-national/>
- [24] Francie zakázala nošení burek a nikábů: 15. září 2010. In: *Lidovky.cz* [online]. čtk [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/francie-zakazala-noseni-burek-a-nikabu.A100915_000036_ln_noviny_sko?c=A100915_000036_ln_noviny_sko&klic=238900&mes=100915_0
- [25] *Journal of European Studies: Far-Right Extremism in Europe* [online]. 2021, [cit. 2022-03-15]. ISSN 2307-5422. Dostupné z: <https://ascuok.edu.pk/journal/index.php/JES/article/view/171>
- [26] MICHELON, Vincent. Florian Philippot crée son parti Les Patriotes : y a-t-il un avenir hors du FN ?. In: *TF1 info* [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.tf1info.fr/politique/florian-philippot-cree-son-parti-les-patriotes-y-a-t-il-un-avenir-hors-du-fn-front-national-2065846.html>
- [27] CHAPELAN, Alexis. "Swallowing the red pill": the coronavirus pandemic and the political imaginary of stigmatized knowledge in the discourse of the far-right. *Journal of Transatlantic Studies* [online]. 2021, **19**(3), 282-312 [cit. 2022-03-22]. ISSN 1479-4012. Dostupné z: doi:10.1057/s42738-021-00073-2

- [28] BAR-ON, Tamir a Bàrbara MOLAS. *Responses to the COVID-19 Pandemic by the Radical Right: Scapegoating, Conspiracy Theories, and New Narratives*. 9. Stuttgart: ibidem Verlag, 2020. ISBN 978-3-8382-7488-1.
- [29] CONTI, Carole. *Le Rassemblement National et la Ligue face à la Covid-19*. Repères DoRiF. Constellations discursives en temps de pandémie n.24. Roma: DoRiF Università, 2021, . ISSN 2281-3020.
- [30] CALDARELLI, Guido, Rocco DE NICOLA, Marinella PETROCCHI, Manuel PRATELLI a Fabio SARACCO. Flow of online misinformation during the peak of the COVID-19 pandemic in Italy. *EPJ Data Science*. 2021, **10**(1). ISSN 2193-1127. Dostupné z: doi:10.1140/epjds/s13688-021-00289-4
- [31] KEARNEY, Matthew, Shawn CHIANG a Philip MASSEY. The Twitter origins and evolution of the COVID-19 “plandemic” conspiracy theory. *Harvard Kennedy School Misinformation Review*. Dostupné z: doi:10.37016/mr-2020-42
- [32] RASCH, Martina. Dezinformační video Plandemic je hitem internetu. Zdiskreditovaná vědkyně v něm mluví třeba o „léčivých mikrobech“ v mořské vodě. In: *Český rozhlas*: <https://plus.rozhlas.cz/> [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/dezinformacni-video-plandemic-je-hitem-internetu-zdiskreditovana-vedkyne-v-nem-8202222>
- [33] *KSČM vypověděla dohodu o toleranci menšinové vlády ANO a ČSSD* [online]. ČTK, 2021 [cit. 2022-03-27]. ISSN 1213-5003. Dostupné z:

<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/kscm-vypovedela-dohodu-o-toleranci-mensinove-vlady-ano-a-cssd/2021369>

- [34] Czech Republic — National parliament voting intention: Polling from across Europe. Updated daily. In: *POLITICO* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/czech-republic/>
- [35] Germany — National parliament voting intention: Polling from across Europe. Updated daily. In: *POLITICO* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/germany/>
- [36] DEFINITÍVNE VÝSLEDKY HLASOVANIA. In: *Štatistický úrad Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://volby.statistics.sk/nrsr/nrsr2020/sk/data03.html>
- [37] NEČÁSKOVÁ, Pavlína. Chtěl bojovat s korupcí, zkouškou se mu stal covid. Matovičova pozice od jarního triumfu slábne. In: *Český rozhlas* [online]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/igor-matovic-slovensko-pribeh-covid-epidemie-volby-korupce_2012261222_tzr
- [38] HARZER, Filip. Smlouva, kterou Matovič nečetl. Slovenský nákup Sputniku už není tajný. In: *Seznam Zprávy* [online]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/smlouva-kterou-matovic-necetl-slovensky-nakup-sputniku-uz-neni-tajny-152771>
- [39] *Slovensko má po vládní krizi novou vládu, koalice zůstala u moci* [online]. ČTK, 2021 [cit. 2022-03-29]. ISSN 1213-5003. Dostupné z:

<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/slovensko-ma-po-vladni-krizi-novou-vladu-koalice-zustala-u-moci/2016081>

- [40] Slovenský expremiér Pellegrini se stal šéfem nové strany Hlas-SD. In: *Česká televize* [online]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3232950-slovensky-expremier-pellegrini-se-stal-sefem-nove-strany-hlas-sd>
- [41] BLÁHA, Luboš. "Sme znepokojení falošným pocitom bezpečia v tom, že vakcína ukončila pandémiu a zaočkovaní ľudia nmusia dodržiavať preventívne opatrenia," takéto vyhlásenie dala včera Svetová zdravotnícká organizácia. In: *SMER-SD* [online]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.strana-smer.sk/aktuality/clanky/post/sme-znepokojeni-falosnym-pocitom-bezpecia-v-tom-ze-vakcina-ukoncila-pandemiu-zaockovani-udia-nemusia-dodrziavat-preventivne-opatrenia-taketo-vyhlasenie-dala-vcera-svetova-zdravotnicka-organiz>
- [42] Slovakia — National parliament voting intention: Polling from across Europe. Updated daily. In: *POLITICO* [online]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/slovakia/>
- [43] Italský prezident pověřil sestavením vlády nestraníka Draghiho. In: *Česká televize* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3264642-italsky-prezident-poveril-sestavenim-vlady-nestranika-draghiho>

- [44] Italy — National parliament voting intention: Polling from across Europe. Updated daily. In: *POLITICO* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/italy/>
- [45] *Do souboje o Elysejský palác jde 12 kandidátů, favoritem je Macron* [online]. ČTK, 2022 [cit. 2022-03-27]. ISSN 1213-5003. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/do-souboje-o-elysejsky-palac-jde-12-kandidatu-favoritem-je-macron/2173467>
- [46] France — 2022 presidential election voting intention: Polling from across Europe. Updated daily. In: *POLITICO* [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/france/>
- [47] ŠEĎOVÁ, Klára. *Humor ve škole*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6205-4.
- [48] JANÁK, Dušan. *Vybrané metody výzkumu*. Opava, 2018. Studijní materiál. Slezská univerzita v Opavě.
- [49] HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- [50] OKAMURA, Tomio. *Tomio Okamura: Tisková konference hnutí SPD 7.4.2020* [online]. 2020 [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=Y7Mr_mCC3Qk
- [51] WOOD, Michael J. *Propagating and Debunking Conspiracy Theories on Twitter During the 2015–2016 Zika Virus Outbreak*.

Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking. 2018, **21**(8), 485-490.
ISSN 2152-2715. Dostupné z: doi:10.1089/cyber.2017.0669

- [52] OKAMURA, Tomio. [Ministr vnitra Hamáček z ČSSD má...]. In: *Twitter* [online]. [cit. 2022-05-04]. Dostupné z: https://twitter.com/tomio_cz/status/1258184453463199744
- [53] OKAMURA, Tomio. *Tomio Okamura: Tisková konference hnutí SPD 15.6.2021* [online]. 2021 [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JRT2xOXQyWI>
- [54] OKAMURA, Tomio. [Tato pandemie odhalila, že globalismus...]. In: *Twitter* [online]. [cit. 2022-04-21]. Dostupné z: https://twitter.com/tomio_cz/status/1255516705591361539
- [55] AFD. [Wenn sichere #Verhaltensregeln eingehalten...]. In: *Twitter* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/AfD/status/1250402074174554119>
- [56] AFD. [Ein klares Nein zu #Zwangsimpfung...]. In: *Twitter* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/AfD/status/1256634495429758976>
- [57] AFD. [+++ Kinder-Impfung: Warnungen von Experten...]. In: *Twitter* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/AfD/status/1404803262063206407>
- [58] BENNHOLD, Katrin. Germany's Coronavirus Protests: Anti-Vaxxers, Anticapitalists, Neo-Nazis. In: *The New York Times* [online]. [cit. 2022-

04-19]. Dostupné z:
<https://www.nytimes.com/2020/05/18/world/europe/coronavirus-germany-far-right.html>

- [59] MAŠKOVÁ, Martina, Václav JABŮREK a Věra LUPTÁKOVÁ. Protesty tisíců Němců proti krizovým opatřením. Jsou to extremisté nalevo i napravo, hodnotí berlínský zpravodaj. In: *Český rozhlas* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/protesty-tisicu-nemcu-proti-krizovym-opatrenim-jsou-extremiste-nalevo-i-napravo-8200488>
- [60] SMEJKALOVÁ, Kateřina. Německem zní: „Za tím vším je něco úplně jiného!“. Konspirační teorie ohledně koronaviru v Německu ovlivňují pravicové extremisty, antisemity, přívržence AfD, militantní autonomní levice i ezoteriky. Protestní hnutí nabírá na síle. In: *A2LARM.CZ* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2020/05/i-nemeckem-zni-za-tim-vsím-je-neco-uplne-jineho/>
- [61] CHAZAN, Guy. German far-right taps into popular anger at Covid lockdown measures. In: *THE FINANCIAL TIMES LTD 2022* [online]. Haldensleben [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1e96edb3-eed4-4859-a0ff-f3eae0944055>
- [62] German spy agency watches Querdenker anti-lockdown movement. In: *BBC* [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-56912882>

- [63] MCNEIL-WILLSON, Richard. Framing in times of crisis: Responses to COVID-19 amongst Far Right movements and organisations. *ICCT Research Paper*. 2020, 1-34. ISSN 2468-0486. Dostupné z: doi:10.19165/2020.1.04
- [64] O'CONNOR, Ciarán. The Conspiracy Consortium: Examining Discussions of COVID-19 Among Right-Wing Extremist Telegram Channels. *ISD | Institute for Strategic Dialogue* [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.isdglobal.org/isd-publications/the-conspiracy-consortium-examining-discussions-of-covid-19-among-right-wing-extremist-telegram-channel/>
- [65] Pandémia posilnila pozície pravicových populistov v celej Európe, ukázala štúdia. In: *Denník N* [online]. [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://dennikn.sk/minuta/2633194/>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Snímek příspěvku na Instagramu uživatele "antiasiansclubnyc" [28]	31
Obrázek 2 - Četnost výskytu definovaných témat (@tomio_cz_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]	41
Obrázek 3 - Kategorizace definovaných témat (@tomio_cz_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]	42
Obrázek 4 - Četnost výskytu definovaných témat (@tomio_cz_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]	43
Obrázek 5 - Kategorizace definovaných témat (@tomio_cz_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]	44
Obrázek 6 - Rozvrstvení témat domácí vs. zahraniční problematika (@tomio_cz_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]	45
Obrázek 7 - Rozvrstvení témat domácí vs. zahraniční problematika (@tomio_cz_květen, červen 2021) [vlastní zpracování].....	45
Obrázek 8 - Četnost výskytu definovaných témat (@AfD_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]	46
Obrázek 9 - Kategorizace definovaných témat (@AfD_duben, květen 2020) [vlastní zpracování]	47
Obrázek 10 - Četnost výskytu definovaných témat (@AfD_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]	48
Obrázek 11 - Kategorizace definovaných témat (@AfD_květen, červen 2021) [vlastní zpracování]	49
Obrázek 12 - Twitterový příspěvek z profilu @tomio_cz 7.5. 2020 [52]	52
Obrázek 13 - Twitterový příspěvek z profilu @tomio_cz 29. 4. 2020 [54]	53
Obrázek 14 - Twitterový příspěvek z profilu @AfD_15.4.2020 [55]	54
Obrázek 15 - Twitterový příspěvek z profilu @AfD_2.5.2020 [56].....	54
Obrázek 16 - Twitterový příspěvek z profilu @AfD_15.6.2021 [57]	55

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - Obrazová příloha k příspěvku na profilu @tomio_cz z 29. 4. 2020 78

KONEC ZLATÝCH ČASŮ

Konec soběstačnosti v mase, mléce, zelenině a v celém potravinářství začal vstupem do EU, kdy jsme se dobrovolně zavázali k likvidaci českého zemědělství a umožnili vstup západních dravců na náš trh. Důsledky jsou smutné. Nyní jíme předražené nekvalitní potraviny, které se k nám dovážejí z EU a na polích se staví sklady a montovny.